# *- 34 -*

# *SEBE' SÛRESİ*

***Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 34, nüzûl sıralamasına göre 58, mesânî kısmının birinci sûreler grubunun altıncı sûresi olan Sebe' sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 54'dür.***

***"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"***

***Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pâk aile halkına ve ashâbına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.***

Bu âyetler kitabımızın 34. sûresi, Sebe' sûresinin âyetleridir. Sebe' sûresi muhtevasından da anlaşıldığı gibi Mekke'de, Mekke döneminin ortalarında Rasûlullah

Efendimizin getirdiği mesajın toplum tarafından duyulmaya başlandığı, Müslümanların Müslümanlıklarından ötürü toplumda yavaş yavaş alaya alınmaya, dışlanmaya başlandıkları bir dönemde nâzil olmuş 45 âyetlik bir sûredir.

Sûrede vahiyle muhatap olan Mekkeli müşriklerin kabullenmekte zorlandıkları, alay konusu yaptıkları, istihzâ ederek peygambere sordukları tevhid, âhiret, nübüvvet konuları son derece açık ve net ifadelerle gündeme getirilir. Rasûlullah Efendimizin getirdiği Allah yasalarına karşı çıkan, reddeden kâfirler hem dünyada hem de âhirette çok kötü âkıbetlerle uyarılır. Kendilerine yeryüzünde halifelik verilen, çok büyük mülk ve saltanat verilen Dâvût ve Süleyman'ın (a.s) Allah'a kullukları, teslimiyetleri gündeme getirilerek Mekkeli güçlüler kulluğa dâvet edilir. Güç ve kudretin tümüyle Allah'a ait olduğu vurgulanarak böyle güç ve kudret sahibi olan, Allah'a kulluğa yanaşmayan, Allah'la çatışma içine giren Sebe' halkının helâki anlatılır. Ölüm, ölüm sonrası hayat, diriliş, hesap, kitap gündeme getirilir.

Evet, Mekke döneminin ilk yıllarında nâzil olmuş 54 âyetlik bir sûreye baş vurduk. Bizi bilgilendirmesi, bize yol göstermesi, bizi Rab-bin razı olacağa bir hayata götürmesi için bu mübârek sûreye müracaat ettik. Bakalım bize neler öğretecek, bizi elimizden tutup nerelere götürecek? İnşallah tanımaya çalışacağız.

Az evvel de ifade ettiğim gibi Mekke döneminin ilk yıllarında, henüz dâvete karşı amansız işkence ve terör eylemlerinin başlamadığı, sadece yalanlama, reddetme ve alaya almaların yeni yeni baş-ladığı bir dönemde inmiştir sûre.

Sûrenin ana konuları olarak şunları sıralayabiliriz: Mekke müşriklerinin henüz yeni tanıyıp reddetmeye çalıştıkları tevhid, âhiret ve risâlet konuları ele alınıp ispat edilmektedir. Mekkelilerin itirazlarına bazen itiraz konuları tek tek ele alınarak cevap verilmekte, bazen de hiç değinilmeden cevap verilmektedir. Cevaplar genellikle talimat, ö-ğüt verme, delil getirme ve tartışma şeklinde yapılmaktadır. Ele alınan konulara tarihten örnekler sunulmaktadır. Meselâ Dâvûd ve Süleyman aleyhimesselâmların kıssalarıyla insanlar yüz yüze getirilmektedir.

Bu kıssalarla insanlara şu mesajlar sunulmaktadır: Ey insanlar, düşünsenize, sizden önce Dâvûd ve Süleyman peygamberlere sizin şu anda rüyalarınızda bile göremeyeceğiniz büyüklükte ekonomik güç ve siyasal iktidar verilmişti. Yeryüzünde hiç kimseye verilmedik imkânlar lütfedilmişti. Bu imkânlarına rağmen onlar Rablerini unutmamışlardı. Sahip olduklarıyla asla gurur ve kibre kapılmamışlar, tüm bu nimetlerin sahibine karşı şükür içinde yaşamışlardı. Böylece bu dünyada şerefli bir hayat yaşayarak cennete gitmişlerdir. Ama beri tarafta yine tarihte servetlerine, imkân ve güçlerine güvenerek tıpkı sizin şu anda sergilediğiniz tavırları sergileyenler de olmuştur. Allah'ın verdiklerini O'na kullukta kullanacakları yerde isyan ve çatışmada kul-lanan bu tipler de bu dünyada rezil rüsva olmuşlar, hor hakir mahluklar olarak cehenneme yuvarlanıp gitmişlerdir.

İşte bunun en güzel örneği Allah'ın helâk yasasının mahkumu olan Sebe' halkıdır. Onların durumunu göz önünde bulundurarak ken-diniz için hangi yolun daha hayırlı olduğunu iyi belirleyin. Her şeye egemen olan Allah'la barışık, tevhid inancına sımsıkı bağlı bir hayat mı, yoksa küfre, şirke ve inkâra dayalı bir yaşam biçimi mi? Öteler âleminde cennet ve şerefli bir hayat mı, yoksa cehennemde dayanıl-maz azapların içinde zelil bir durak mı? Bunu çok iyi düşünüp karar verin diyen uyarılar yapılmaktadır.

Şimdi Allah Teâlâ'ya hamd ile başlayana, ilk âyetlerinde, O'nun kâinatta var olan her şeyi ilmiyle kuşatmış olduğu, göklerin ve yerin derinliklerinde olan zerrelerin dahi onun bilgisi dahilinde bulunduğu gerçeği ortaya konulduktan sonra, kâfirleri inkâr etmekte oldukları ve gerçekleşmesini imkansız buldukları kıyametin mutlaka vuku bulacağı, küfredenler öldükten sonra tekrar dirilme konusunda şaşkınlık ve hayret içerisinde toprakta yok olan bedenlerin dirilmesinin mümkün olmadığını zannetmekte oldukları, onların büyük bir aldanma ve şaşkınlık içerisinde peygamberin getirmiş olduğu kitaba itirazda bulunurken nasıl bir

basiretsizlik içerisinde gerçekleri inkâr ettikleri dile getirilen sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yapalım:

"Onlar, gökten ve yerden önlerinde ve arkalarında olanı gör-müyorlar mı? Eğer dilersek, onları yere geçirir veya üzerlerine gökten parçalar düşürürüz. Şüphesiz bunda Rabbine yönelen her kul için elbet bir ibret vardır" (9)

Sûre bu gerçekleri dile getirdikten sonra, Davud (a.s)'ın ailesinden bahseden kıssayı anlatmakta ve insanların bundan ibret alması gerektiğini bildirmektedir. Allah Teâlâ, Davud (a.s) ve Süleyman (a.s)'ı çeşitli nimetlerle rızıklandırmış ve onlara bir çok hârikulâde kuv-vetler vermişti. Süleyman (a.s)'a, uzak mesafeleri çok kısa zamanda katetme vb. özelliklerin yanında cinlere de hükmetme gücü verilmişti. Cinler onun hizmetinde çalışır ve kesinlikle emrinin dışına çıkamaz-lardı. Allah Teâlâ, Davud (a.s)'ı ve Süleyman (a.s)'ı vermiş olduğu ni-metler karşısında şükreder bulmuştu. Ancak Allah Teâlâ, şükreden kimselerin gerçekten az olduğunu Davud (a.s) ailesine hitab ederek diğer insanlara bildirmek istemiştir: "...Ey Davud ailesi! Allah'ın nimetlerine şükretmek için çalışın. Kullarımdan hakkıyla şükreden pek azdır" (13).

Eski çağlardan beri bir takım insanlar, cinlerin gaybı bildiklerine ve onlarla irtibat kurabilen kimselerin gayb hakkında bilgiler edindiklerine inanmaktadırlar. Bu inanış bazı toplulukların cinlere tapınmalarına ve onları kendilerine ilâhlar edinmelerine sebep oldu. Öte taraftan kendilerine tapınılan cinler, insanların bu şekilde kendilerine yönelmeleri karşısında büyüklük ve ululuk sahibi olduklarını zannederek, Allah Teâlâ'ya karşı isyanlarında daha da azgınlaşıyorlardı. Kur'-an-ı Kerim'de bu durum şu şekilde haber verilmektedir: "Gerçekten insanlardan bazı kimseler cinlerden bazı kimselere sığınırlardı da on-ların cüret ve azgınlıklarını arttırırlardı" (el-Cin, 72/6). Allah Teâlâ cinler hakkında beslenen batıl inançların asılsızlığını Süleyman (a.s) ın ölümünden sonra, emri altında zorunlu olarak çalışan cinlerin onun ölmüş olduğunu uzun zaman fark edemeyişlerini örnek göstererek or-taya koymaktadır: "Süleyman'ın ölümüne hükmettiğimiz zaman, öldüğünü cinlere ancak asasını yiyen bir haşere gösterdi. Süleyman yere düşünce cinlerin durumu anlaşıldı ki, eğer onlar gaybı bilmiş ol salardı, öyle küçük düşüren bir azap içinde kalıp durmazlardı" (14).

Peşinden sûreye adını veren Sebe kavminin içinde bulunduğu nimetlere nankörlük edip, sapıtmaları sonucu "Arim" seli ile helak edi-lişlerinin anlatıldığı bölüm yer almaktadır: Sebe'liler Allah Teâlâ tarafından çeşitli rızıklarla rızıklandırılmış olarak bolluk ve refah içerisinde yaşıyorlardı: "... Onlara; "Rabbinizin rızıklârından yeyin de O'na şükredin. İşte hoş bir memleket ve bağışlayan bir Rab" (15) denilmişti. Ayrıca onlara ülkelerini mamur hale getirmeleri için imkanlar verilmişti. Sebeliler, birbirinden bakıldığında görülen güzel şehirlerde yaşamakta ve şehirler arasında hiç bir zorlukla karşılaşmadan rahatlıkla dolaşmaktaydılar. Ancak onlar bu nimetlere şükredecekleri yerde, nankörlük edip yüz çevirdiler: "Fakat onlar yüz çevirdiler. Bunun üzerine biz de onların üstüne "Arim" selini gönderdik. Onların bahçelerini acı meyveli, ılgınlık ve içinde biraz da sedir ağacı bulunan iki bahçeye çevirdik. Nankörlüklerinden ötürü onları işte böyle cezalandırdık. Biz, hiç nankörlerden başkasını cezalandırır mıyız?" (16-17).

Sebelilerin nankörlük edip, sapıtmalarının sebebi, şeytanın kalplerine soktuğu şüpheyi onlara tasdik ettirmesiydi. Allah Teâlâ, şeytanın hiç bir yaptırım gücüne sahip olmadığını, sadece vesvese verebildiğini ve bunun, gerçekten iman edenler üzerinde bir tesirinin söz konusu olmadığını bildirmektedir: "Gerçekte İblis, onlara zannını tasdik ettirdi. Mü'minlerden bir grup hariç, onlar İblis'e uydular. Halbuki İblis'in onların üzerinde hiç bir nüfuzu yoktu. Ancak biz, âhiret gününe iman edenle, ondan şüphe edeni ortaya çıkarmak için ona vesvese verme fırsatı verdik. Senin Rabbin her şeyi koruyandır" (20-21).

Peşinden gelen âyetlerde Allah Teâlâ müşriklerin inançlarını sorgulamakta ve onların ilâh olarak tapındıkları şeylerin hiç bir güce sahip bulunmadığını çeşitli misaller vererek

ortaya koymaktadır: "Sen müşriklere şöyle de: Allah'ı bırakıp da O'nun ortağı olduğunu iddia et-tiğiniz şeyleri yardıma çağırın. Onların göklerde ve yerde size zerre miktarı zarar veya fayda vermeye güçleri yetmez. Onların göklerde ve yerde Allah'la bir ortaklıkları yoktur. Allah'ın da onlardan bir yardımcısı yoktur" (22).

Allah Teâlâ kâfirlerin, inkâr etmede öne sürdükleri şeylerin tutarsız ve gerçek dışı olduğunu ortaya koyduktan sonra Resûlullah (s.a.s)'e hitaben şöyle buyurmuştur: "Biz seni Ancak bütün insanlara bir müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların sonraki azabı yalanlamaları karşılığında âhirette içine düşecekleri acıklı durumları dile getirilirken, onların, kendilerini sapıtmakla suçladıkları kimselerle olan diyaloglarının ümitsizlik içerisindeki tablosu çizilmektedir. İnkâr eden zayıf ve güçsüz kimseler, o günde itaat ettikleri güçlü kimseleri ve tabi oldukları yöneticilerini suçlayarak onlara acı içerisinde sitem edeceklerdir. Ancak, müstekbirler onların bu iddialarını reddederek suçlamaları kabul etmeyeceklerdir: "Büyüklük taslayanlar (müstek-birler) de zayıfların (mustaz'afların) sözlerini reddederek; "Size hidayet gelince, sizi ondan biz mi alıkoyduk? Bilakis siz suçluydunuz" derler" (32).

Müstekbirler, insanlığı kurtuluşa erdirecek olan ilahi vahyin onlara ulaşmasını engellemek ve etkisiz bırakmak için her dönemde değişik yöntemler uygulamışlar ve bu işin başını çekmişlerdir. Bu gerçek, mustazafların, suçlu olduklarını kabul etmeyen müstekbirlere ve-recekleri cevapta açık bir şekilde vurgulanmaktadır: "Zayıflar, büyüklük taslayanlara; Bilakis gece gündüz tuzaklar kurmanız bizi alıkoydu. Çünkü siz Allah’ı inkâr etmemizi ve O'na ortaklar koşmamızı emrederdiniz" derler" (33).

Tarih boyunca Allah'ın peygamberlerini yalanlayanların en önde gelenleri her zaman dünyevî bakımdan kendilerinde bir üstünlük görenler olmuşlardır: "Biz her hangi bir ülkeye bir uyarıcı göndermişsek, oranın zengin ve şımarık ileri gelenleri (mutraflar) mutlaka; "Biz, sizin getirdiklerinizi inkâr ediyoruz" dediler" (34). Allah Teâlâ, bu zümrenin dayandıkları mal ve mülklerin gerçek sahibinin kendisi olduğunu ve bunlara sahip olmanın tek başına bir üstünlük sebebi olmadığını ve rızkın kendi elinde bulunduğunu bildirdikten sonra tekrar, insanların cinlere (şeytanlara ibadet edip, onlardan bir şeyler istemelerinin ne kadar büyük bir sapıklık olduğu gerçeğini vurgulamakta, peşinden de, kâfirlerin kendilerine okunan âyetler karşısında aldıkları tavır belirtilmektedir. Onları tarih boyunca iman etmekten yüz çevirten şeylerin en önde gelen sebeplerinden biri, babalarının batıl dinlerini terk etmek istememeleri ve bu dinleri sorgulamadan mantıksız bir şekilde onlara bağlı kalmak istemeleridir:

"Kâfirler âyetlerimiz apaçık olarak okunduğu zaman, Bu sizi, babalarınızın taptığı şeylerden alıkoymak isteyen bir adamdan başka bir şey değildir" dediler" (43). Allah Teâlâ, Resûlullah (s.a.s)'e ve onun şahsında onun yolundan giden İslâm tebliğcilerine hitab ederek, inkârda diretmeleri ve kendilerini İslâm'a çağıran kimselerin ısrarlı tu-tumlarının altında bir şeyler arayarak onları itham etmeleri karşısında vermeleri gereken cevabı sunmaktadır. Bu cevap aynı zamanda müs-lümanın dinini diğer insanlara ulaştırırken gözetmesi gereken şeyin yalnızca Allah Teâlâ'nın rızası olması gerektiğini de ortaya koymaktadır:

Şöyle de: "Sizden herhangi bir ücret istemişsem o sizin olsun! Benim ücret ve mükafatım yalnız Allah'a aittir. O her şeye şahittir" (47).

İslâm nurunun ortaya çıktığı yerde, diğer bütün düşünce ve inanç sistemlerinin asılsız ve geçersizliği net bir şekilde insanların gözleri önüne serilecektir. Dolayısıyla, inkârcıların bütün çabalarına rağmen İslâm'ın gerçekliği hiç bir zaman örtbas edilemeyecektir: "Sen onlara şöyle de: "Hak geldi, batıldan bir eser kalmadı, bir daha geri dönmez" (49).

Sûrenin son âyetleri, İslâm düşmanlarının âhirette gösterecekleri pişmanlıkları ve bu pişmanlıkların onlara bir fayda vermediği gibi, müstahak oldukları Cehennem azabından da kurtulmalarını sağla-ayacağını açıklamaktadır: "O zaman onlar "Hakka iman ettik" derler. Fakat, âhiret gibi dünyaya çok uzak bir yerden imana nasıl ulaşırlar? Halbuki onlar daha önce onu inkâr etmişlerdi. Uzak bir yerden gayba atıp tutuyorlardı" (52-53).

Sûre, müşriklerin, âhiret gününde arzuladıkları şeylere ulaşmalarının mutlak anlamda engellenmesi sonucunda içine düşecekleri mahrumiyet halini zikrederek son bulmaktadır. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

**1. *“Hamd, göklerde olanlar ve yerde bulunanlar kendisinin olan Allah’a mahsustur. Hamd, âhirette de O’na mahsustur. O, Hakîmdir, her şeyden haberdardır.”***

Hamd, övgü, senâ, kulluk Allah’a aittir. Kitabımızın sûrelerinin bir kısmı böyle Rabbimize hamd ile başlar. Fâtihâ elhamdü lillah’la başlar, En’âm elhamdü lillah’la başlar, Kehf elhamdü lillah’la başlar, Fâtır ve Sebe’ sûreleri elhamdü lillah’la başlar. Hamd sadece Allah’ın hakkıdır. Hamd edilmeye, övülmeye, kendisine kulluk edilmeye lâyık sadece Allah’tır. Çünkü göklerin ve yerin mülkü O’nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. Göklerde ve yerde canlı-cansız, bildiğimiz-bilmediğimiz ne varsa hepsi mülktür, Mâlik de O’dur. Elhamdülillah ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi Allah’tır.

İşte böyle mülke sahip olan bir Allah hamd edilmeye lâyıktır. Hamd sadece O’na yapılır. Övülmeye lâyık, sevilmeye, şükredilmeye, kulluk edilmeye lâyık, teslim olunmaya, itaat edilmeye, sözü dinlenmeye, arzuları, yasaları uygulanmaya lâyık olan sadece Allah’tır. O’n-dan başka hiçbir kimsenin hamde, şükre, övgüye, kulluğa hakkı yoktur. Hamd, Allah bilgisine, Allah kitabına müracaat ederek bir hayat yaşamaktır.

Mülkün sahibi olarak bu dünyada hamd sadece O’na ait olduğu gibi, âhirette de sadece O’na aittir. Dünyada da ukbâda da övgü sadece O’nun hakkıdır. Bu dünyada Allah’a hamd edenler, Allah’ı övenler, Allah’ın istediği bir hayatı övenler, Allah’a Allah’ın istediği gibi kulluk yaparak Allah’ın övdüklerini övenler, Allah’ın övdüklerine sahip çıkanlar, yarın âhirette de O’na hamd edecekler. Dünyada Allah’ı mül-kün sahibi, kendilerinin sahibi bilerek O’nun istediği bir hayatı yaşayanlar, âhirette de sadece Rablerini yüceltmeye devam edecekler. Bu dünyada Rablerini yüceltmelerinin, Rablerinin istediği kulluğu gerçekleştirmelerinin karşılığı olarak cennette kendilerinin de şanlarının, şe-reflerinin yüceltilmesine şahit olacaklar. Rableri tarafından dünyadaki hamdlerine karşılık cennetin ve nimetlerin ayaklarının altına serilmesine, akla hayale gelmedik nimetlerin kendilerine sunulmasına şahit olacaklar ve orada da bu mülkü kendilerine lütfeden Rablerine hamd edecekler. A’râf sûresi onların oradaki bu hamdlerini şöyle anlatıyor:

***“Bizi buraya eriştiren Allah’a hamd olsun. Eğer Allah bizi doğru yola iletmeseydi, biz doğru yolu bulamazdık” derler.”***
(A’râf 43)

Evet bütün bu nimetlere ulaştığını, ulaştırıldığını gören mü’-minin diyeceği söz budur. Bütün bu nimetleri bize veren, bizi bu nimetlere ulaştıran, bizi cennete ulaştıran, bize cennet yolunu gösteren, bize cennete ulaştırıcı ameller işlemeyi nasip eden Rabbimize hamd olsun. Eğer Allah bize hidâyet etmeseydi, bize yol göstermeseydi, dünyada bize kitap ve Peygamberler göndermek sûretiyle cennet yo-lunu tanıtmasaydı, bize cennet yollarını açmasaydı, hiçbir zaman biz bu cenneti bulamazdık, hiçbir zaman biz bu nimetleri elde edemezdik.

İşte mü’minin karakteri… Mü’min bir nimete ulaştığı zaman bunu kendisinden değil Allah’tan bilir. Bunu bana Rabbim verdi der ve sürekli Rabbine şükreder, hamd eder.

Gerçekten de Rabbimiz insana akıl veriyor, idrak veriyor, hakkı bâtılı, iyiyi kötüyü ayırt etme gücü veriyor, sonra hakkı bâtılı anlatan kitaplar gönderiyor, ne olur ne olmaz belki de bu kitapların içindekileri anlayamazlar, yanlış anlamaya kalkarlar diye o kitapların nasıl

anlaşılması gerektiğini, nasıl uygulanıp yaşanılacağını anlatmak ve göstermek üzere Peygamberler gönderiyor.

Hakikaten Rabbimiz bizim cennete gidebilmemiz için, bizim cennetimiz için, sürekli bizi cennet yolunda tutmak hidâyet yolunda tutmak için bize bu kadar imkânlar hazırlamaktadır. Eğer Rabbimiz bütün bu imkânları hazırlamasaydı, bize hayat vermeseydi, bize bu mülkünü vermeseydi, bu hayatı nasıl değerlendireceğimiz konusunda bize kitap göndermeseydi, bize elçilerini göndermeseydi, bize cennet yollarını net ve açık bir şekilde beyan etmeseydi, mümkün değil biz bu cenneti bulamazdık, bu cennete ulaşamazdık.

İşte bu cennet Rabbimizin bize ikramıdır, lütfudur. Burada bugün bunu anlayıp Rablerine hamd etmeye çalışan, Rablerinin kendileri adına seçtiklerinden razı olup öylece bir hayat yaşamaya çalışan mü'minler orada da bu hamdlerini devam ettiriyorlar. Bütün bu nimetlerin kendilerinden değil, Rablerinden olduğunu burada itiraf eden mü'minler bu imanlarını orada da itiraf ediyorlar. Ama beri tarafta dünyada Rablerine hamd etmeyenler, Rablerini yüceltmeyenler, Rablerinin istediği hayatı yaşamayanlar, Rablerine kafa tutanlar yarın yine Allah'a hamd etmeyeceklerdir.

O Allah Hakîmdir, Habîrdir. Takdiri güzel olandır, yaratması hikmetli olandır, yaratıklarına hakim olandır, gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratması boş olmayandır, dünyayı ve âhireti, hayatı ve ölümü hikmet ilkesine göre yaratandır, yaratıklarını hikmetle yönetendir, yaptığı her işi, verdiği her hükmü hikmetle verendir, yaratıklarının her birinin nasıl bir hayat yaşaması gerektiğini bilen ve yaşadıkları hayata göre onların her birini nasıl bir âkıbetin beklediğini bilen ve bu konuda taktirde bulunandır. Allah, her şeyden haberdar olandır.

Onun içindir ki böyle Habîr ve Hakîm bir Allah'la beraber olanlar, böyle Habîr ve Hakîm olan bir Allah'a dünyada hamdedenler, O'nun istediği gibi bir hayatı yaşayanlar bu dünyada kesinlikle hikmete ulaşacaklar, Habîr olan Allah'ın haberleriyle, Allah'ın vahyiyle beraber olanlar, Allah haberlerinden haberdar olanlar, kitabı ve sünneti tanıyanlar, dünyada da ukbada da Azîz ve şerefli bir hayata kavuşacaklardır.

***2. "Yere gireni ve oradan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilir. O, merhametlidir, mağfiret sahibidir."***

Bu âyetinde de Rabbimiz hamde lâyık olanı tanıtıyor. Gerçek Alîm, gerçek Habîr tanıtılıyor. O Allah, yerin içine giren her şeyi ve yeryüzünden çıkan her şeyi bilir. Semâdan ineni, semâya yükseleni de bilir. Evet yere giren, toprağın altına atılan taneyi, toprağın sinesinde barınan kurtları, böcekleri, oradan çıkan otları, filizleri, bitkileri bilir. İyilik mi attınız yere, kötülük mü ektiniz? Kendinizi mi gömdünüz, alın terlerinizi, emeklerinizi mi gömdünüz oraya? Ölülerinizi mi gömdünüz? Allah onu bilir. Yerin altından fışkıran suları, kaynakları, yerin merkezinden püsküren lavları bilir o Allah. Gökyüzünden arza inen yağmur damlalarını, kar lapalarını, güneş ışınlarını, kaderleri, rızıkları, rahmetleri, bereketleri, vahyi, melekleri bilir O Allah. Yeryüzünden gökyüzüne doğru neler çıkıyorsa, melekler mi, ölenlerin ruhları mı? Mü'minlerin dualarını, sâlih amelleri, mi'râca çıkan peygamberi, her-şeyi bilen, hepsinden haberdar olandır Allah.

O Rahîmdir, Gafûrdur. Kullarına karşı son derece merhametli ve gufran sahibidir. O'nun kullarıyla ilişkisi bu sıfatlarına râcidir. Kullarına karşı Rahîm ve Gafûr olduğu için bu hayatı var etmiş, kullarını yaratmıştır. Kullarına karşı sonsuz merhamet ve gufran sahibi olduğu için bu mülkü kullarına lütfetmiştir. Onun içindir ki vahyini indirmektedir, rahmetini indirmektedir yeryüzüne. Onun içindir ki elçilerini göndermektedir insanlığa. Onun içindir ki, kitapları ve elçileri vasıtasıyla kullarına rahmet kapıları açmakta, kullarına cennet yollarını göstermektedir. Müslümanlar tıpkı üzerine rahmetin indiği verimli bir toprak gibi Rablerinden kendilerine indirilen vahiy rahmetiyle dirilip yeşerirlerken, beri tarafta kâfirler bereketsiz, katı kayalıklar gibi, çorak araziler gibi bu rahmetten istifade edememektedirler.

Allah Rahîm ve Gafûrdur. Kullarına karşı nihâyetsiz merhamet sahibi ve onların kusurlarını affedendir. Eğer şu anda Rabbimiz kendisine isyan içinde bir hayat yaşayan kullarını cezalandırmıyorsa, bilesiniz ki, bu O'nun dünya hayatına karışmayışından, dünyada kullarını serbest bırakışından değil, onları cezalandırmaktan aciz oluşundan değil, kullarına karşı Rahîm ve Gafûr oluşundandır, bunu unutmayın. Kullarına dönüş imkânı, tevbe fırsatı tanımasındandır. Kullarıyla ilişkisini rahmet esasına bina edişindendir. Ama bakın buna rağmen, kendilerine karşı Rabbimizin işleyen bu rahmetine rağmen kâfirler, Allah'ın bu rahmetinden kaçan, rahmetten istifade etmek istemeyenler dediler ve diyorlar ki:

***3. "İnkâr edenler: "Kıyamet bize gelmeyecektir" dediler. Ey Muhammed! De ki: "Hayır, öyle değil; görülmeyeni bilen Rabbime andolsun ki, o saat size muhakkak gelecektir. Göklerde ve yerde zerre kadar olanlar bile O'nun ilminin dışında değildir. Bundan daha küçüğü ve daha büyüğü de şüphesiz apaçık Kitaptadır."***

Dediler ki, diyorlar ki "kıyamet asla bize gelmeyecek. Bizim kıyametimiz asla kopmayacak. Bizim üzerimize asla kıyamet kopmayacak ve biz asla ölmeyeceğiz. Hani ey peygamber, şu bizi kendisiyle uyarıp durduğun kıyamet ne zaman? Hani nerede kaldı? Niye gel-miyor? İşte görüyorsun bizler seni de, Rabbini de, Rabbinden getirdiğini iddia ettiğin mesajını da, dinini de, haberlerini de reddedip durduğumuz halde, hâlâ o sözünü ettiğin kıyamet, azap gelmedi, biz hâlâ helâk olmadık. Yok yok senin bize vaat ettiğin o kıyamet asla bize ge-lecek değildir" diyorlar.

Ne kadar akılsız, ne kadar zavallılar değil mi? Halbuki kendilerinden öncekilerin âkıbetlerinden, kendilerinden öncekilerin kıyametlerinden ibret almalı değiller miydi? Kendilerinden önce, kendilerinden çok daha fazla güç kuvvet sahibi, kendilerinden çok daha fazla uzun ömür sahibi kimselerin başlarına kıyamet kopmadı mı? Onlar ölmediler mi ki, şu anda dünyada yaşayan kâfirler biz ölmeyeceğiz, bizim kı-yametimiz kopmayacak diyebiliyorlar? Öncekiler ölmedi mi, ataları öl-medi mi? Daha önce Âd'ın, Semûd'un, Firavunların, tüm kâfirlerin, tüm zalimlerin, tüm müstekbirlerin başlarına kıyamet kopmadı mı? Sizlerden çok daha güçlü olanların başlarına kıyameti koparan Allah sizin kıyametinizi koparmaya güç yetiremeyecek mi? Acaba dün bu âyetlerin geldiği dönemin kâfirleri, bugünün kâfirleri hayatlarının ve ölümlerinin kendi ellerinde olduğunu mu zannediyorlar ki, "biz ölmeyeceğiz, bizim kıyametimiz asla kopmayacak" diyebiliyorlar? Neye güveniyorlar da hayatlarını hiç ölmemek üzerine bina etmeye kalkışıyorlar?

De ki, Rabbime andolsun ki gaybı bilen Allah onu size getirecek. Gaybı bilen, gayb elinde olan Rabbime andolsun ki onu size mutlaka getirecek. Mutlaka o kıyamet sizin başınızda patlayacak ve siz yok olacaksınız. Allah'tan başka onu kim getirebilir ki? Allah'tan başka kıyameti kim bilebilir ki? Kıyamet hakkında Allah'tan başka kim söz edebilir ki? Bırakın uzak geleceklerle alâkalı bir şeyler söylemeyi, yâni bir saniye sonrasıyla alâkalı bile kim ne diyebilir? Bir saniye sonra olacaklar konusunda kim, hangi bilgiye sahiptir?

Meselâ şu anda Rabbimiz dünyamızdan milyonlarca daha büyük bir yıldız gönderip, haydi git ve şu bana kafa tutan azgınların işini bitir dese ve bir saniye sonra o yıldız şu dünyamızla çarpışsa kim engel olabilir buna? Bir saniye sonra sallan deyiverse altımızdaki arza Rabbimiz, kim ne yapabilir? Öyleyse her şeyi bilen, her şeye hükmeden Allah'tır. Yâni benden kıyametin ne zaman kopacağını sormayın. İnsanlardan kimin ne zaman öleceğini bana sormayın. Gaybı bilen ben değilim. Gaybın sahibi Allah'tır. Kesin gebereceksiniz, kesin kıya-metiniz kopacak, bunu biliyorum ama zamanını, mekânını ben bilemem. Bunu bilen Rabbimdir. Hem öyle bilir ki benim Rabbim:

Göklerde ve yerde zerre kadar bile hiçbir şey O'na gizli ka-lamaz, O'nun bilgisinin dışında olamaz. Ondan daha küçüğü, zerreden daha küçüğü, daha büyüğü apaçık bir kitaptadır. Evet işte böyle her şeyi bilen, en küçüğünden en büyüğüne her şey ilmi dahilinde olan Allah'tır gaybı bilen. Gaybın da şehadetin de bilgisi Allah'a aittir. Göklerde ve yerde mülkü olarak, kulu olarak zerrelerden daha küçük, daha büyük ne varsa hepsi Allah bilgisinde, Levh-i Mahfûz'da yazılıdır.

Zerreler de, kürreler de, galaksiler de, yıldızlar da, sinekler de, atomlar da, moleküller de Allah bilgisinde yazılıdır. Herkes için, her varlık için, her insan için bir dosya tutulmaktadır. Herkesin en küçük amelinden en büyük amellerine kadar Allah'ın melekleri dosyalar tutmaktadırlar.

Şu anda Müslümanları fişleyenlerin de, dosyalayanların da dosyaları tutulmaktadır. Ve nihâyet bir gün vakti gelip te o gerçek bil-giyi, o kıyamet bilgisini Rabbimiz insanlar üzerinde uygulamaya başladı mı, artık kimse O'nun takdirinin önüne geçemeyecektir.

Pekiyi, acaba niye her şey Rabbimizin bilgisindedir? Niye her şeyin bilgisini sadece kendisine ait kılmış? Niye gaybını kimseye bildirmemiştir? Niye kendi bilgisini kimseye ezdirip bozdurmamış? Veya acaba niye kıyameti takdir buyurmuş? Niye kopacak kıyamet? Kullarını niçin yeniden diriltecek?

***4 5. "Allah'ın, inanıp yararlı iş işleyenlere -ki onlar için mağfiret ve cömertçe verilmiş rızık vardır- ve âyetlerimizi hükümsüz bırakmak için yarışanlara -ki onlara iğrenç ve can yakıcı azap vardır- işlerinin karşılığını vermesi için kıyamet saati gelecektir."***

İman eden ve sâlih amel işleyenlere, Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman edip bu imanlarını amele dönüştürenlere, imanlarını gündeme getirme savaşı verenlere, hayatlarını imanlarıyla düzenleyenlere, iman kaynaklı bir hayat yaşayanlara, imanlarının hayatlarında görüntülenmesinden yana olanlara Rablerinden bir mağfiret, bir bağışlama ve çok cömertçe verilmiş rızıklar verilsin diye. Çünkü onlar esfel-i sâfilîne, cehenneme gitmekten kurtulmuşlardır. Çünkü bunlar, Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmişler ve bu imanlarını sadece söz planında bırakmayıp amele dönüştürmüşlerdir. İmanlarını hayatlarına geçirmişler, hayatlarını iman kaynaklı yaşamışlardır.

Çünkü bunlar fıtratlarını bozmamışlar, Allah'ın yarattığı ahsen-i takvîm oluş özelliklerini hayatlarının sonuna kadar muhafaza etmişler ve bu fıtratlarına uygun ameller işlemişlerdir. Sâlih amel, fıtrata uygun amel demektir. Sâlih amel, Allah'ın razı olduğu, sevdiği ve emrettiği ameldir. Sâlih amel, Rasûlullah Efendimizin hayatında, sünnette yeri olan ve Allah için yapılmış amel demektir. Sâlih amel, sâlih bir imandan kaynaklanan ameldir.

Rabbimizin âyetleriyle sürekli beraber olacağız, Rabbimiz kitabıyla, peygamberinin hayatıyla bize ulaştıracak, Rabbimiz bilgisini bize aktaracak. Bizler bu bilgiyle bilgileneceğiz, bu bilgi bizi imana sevk edecek, Rabbimizin istediği gibi iman edeceğiz, bu imanlarımızı amele dönüştüreceğiz, hayatımızı bu imanla düzenleyeceğiz ve böylece sonunda Rabbimizin bizim için hazırladığı cennet nimetlerine ko-şacağız inşallah. İşte bu âyetlerden anlıyoruz ki, Rabbimizin hayatı ve ölümü yaratmasının, insanları var etmesinin, öldürmesinin, tekrar diril-tip hesaba çekmesinin sebebi budur. İman edenleri, sâlih amel işleyenleri mükâfatlandırmak içindir. Onlar için mağfiret var, kerim bir rı-zık var. Kerim olan Allah'ın ikramı var, cennet nimetleri var, bağışlar var. Ama:

Âyetlerimizi aciz bırakmak üzere, âyetlerimizle savaşmak üzere sa'y edenlere, koşanlara, çırpınanlara gelince, âyetlerimizi yeryüzünde silmeye çalışanlara, âyetlerimizi örtüp örtbas etmeye çalışanlara, onları gündemden düşürüp hem kendi gözlerinden, gönüllerinden, hem de insanların dikkatlerinden kaçırmak için çalışanlara, bizim gücümüzü kudretimizi, egemenliğimizi, dinimizi, yasalarımızı aciz bırak-mak ve bizi aciz bırakarak yeryüzünde silmeye çalışanlara, yeryüzünde bize hayat hakkı tanımamaya, kendi yasalarının uygulanması adına bizim yasalarımızı ilga etmeye çalışanlara, yâni bizimle savaşa tutuşan kâfirlere gelince, onlar için de elîm bir azap, acıklı, dayanıl-maz bir azap, iğrenç, rezil edici bir azap vardır.

Mü'minlere rızkun kerim, kâfirlere de çok acı bir azap vermek için Biz insanları ölümlerinden sonra tekrar dirilteceğiz diyor Rab-bimiz. İşte adâlet budur; adâlet bunu gerektirir. Elbette adâlet bu dünyada bu dünyanın sahibinin istediği gibi iman edip sâlih ameller işleyenlerin, iyilik sahiplerinin mükâfatlandırılması, kâfirlerin de, kötülük sahiplerinin de cezalandırılmalarıdır. Değilse iyilik sahiplerinin de kötülük sahiplerinin de sonunda denk tutulması adâlete ters olduğu gibi, yaşadığımız bu dünyayı da çok anlamsız kılacak bir durumdur.

### *6. "Kendilerine ilim verilenler, sana Rabbinden indirilenin hak olduğunu, güçlü ve hamde lâyık olanın yolunu gösterdiğini bilirler."*

Kendilerine ilim verilenler görürler ve bilirler ki Rabbinin katından sana indirilenler haktır. Evet ilimden nasibi olanlar, vahyi tanıyanlar onu, Rabbinden gelen bu kitabı, bu vahyi hak bilirler, hukuk bilirler, haklı, doğru görürler, yegâne hukuk bilirler. Allah'tan gelen bu hak vahyin dışında, bu hak kitabın dışında hukuk tanımazlar, hayat programı bilmezler. Sana Rabbinden gelen bu kitabın Azîz ve Hamîd olan Allah'ın dosdoğru yoluna hidâyet edici olduğunu bilirler onlar.

Kendilerine ilim verilenler, kendilerine Rablerinden kitap verilenler, Allah kitaplarıyla beraber olanlar, kitaptan haberdar olanlar, kitap doğrultusunda hareket edenler, kitap kaynaklı hayat yaşayanlar, vahiyle âlim olanlar, kesinlikle görürler ve inanırlar ki, Allah'tan gelenler haktır. Daha önce Tevrat'ı bilenler, daha önce İncil, Zebur bilgisine sahip olanlar, Allah'ın vahiy göndererek, kitap ve elçi göndererek hayata karıştığının, yeryüzünü vahiysiz bırakmadığının bilincinde olanlar kesinlikle bilirler ki, Allah'tan son elçiye gönderilen bu kitap haktır. Bu kitabın hak olduğunu, hak olarak, haklı olarak indirildiğini, hakkın bu kitapla açığa çıktığını, yeryüzünde hakkı hakim kılmanın ancak bu kitapla mümkün olduğunu, tüm hakları bu kitabın belirlediğini kesin olarak bilirler.

Evet o mü'minler bilirler ki, insanlık problemlerinin tümünü hakça çözüme kavuşturmak ancak bu kitapla mümkündür. Çünkü bu kitap Allah'ın hak çözümlerini ihtiva etmektedir. Çünkü bu kitap, Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelmekte ve insanlığı Azîz ve Hakîm olan Al-lah'ın yoluna iletmektedir.

Evet Allah ilmiyle âlim olanlar yeryüzünde Azîz olabilmenin ancak Azîz olan Allah'ın bu kitabının yoluna girmekle mümkün olabileceğini bilirler. Kitaptan nasipleri kadar şeref sahibi olduklarını, kitaptan haberdar oldukları kadar ilim ve izzet sahibi olduklarını bilirler. Kendilerinde ilim olan bu insanların kitaba bakışları, vahye bakışları onların gerçekten âlim oluşlarının tescilidir. Kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları Müslümanlardır. Bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir, bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kur'an-ı Kerîm'deki bu tür âyetlerin anlamı budur.

Yâni bunu bilenler âlimdir, bundan haberdar olanlar fâkihdir, hikmet sahibidir. Çünkü Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki gerçek bilgi vahiydir, gerçek bilgi Allah'ın

bildirdiği bilgidir. Allah bilgisine sahip olan, vahiy bilgisinden haberdar olan kişi âlimdir. Yâni ilim Müslümana aittir. Kur'an'ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi, dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar cahildirler, bilgisizdirler ve hem dünyalarını hem de âhiretlerini berbat etmiş insanlardır.

Öyleyse bizler de âlim olmak istiyorsak, Hakîm olan Allah'ın hikmet dolu âyetlerine kulak vermek zorundayız. Tüm hayatımızda bu kitabı hareket noktası kabul etmek zorundayız. Sürekli bu kitapla diyalogumuzu sürdürmek, sürekli bu kitabı elimizin ve dilimizin altında bulundurmak zorundayız. Her an bu kitaptan bilgilenmemizi sürdürerek ilim sahibi olmak zorundayız. Çünkü bunun dışında âlim, hakim, bilgin olabilmek için baş vuracağımız başka bir yol, başka bir usûl yoktur.

Bakın işte bu âyetinde Rabbimiz böyle yapanlara âlim diyor. Kur'an ile bilgilenen, peygamber yoluna giren, insanları bu yola çağıran kimselerdir âlimler. Ama kim ki bu kitabın dışında başka kitaplarda bilgi arayışı içine girerse, Allah hidâyetinin, Allah bilgisinin, Allah sisteminin dışında başka sistem arayışı içine girerse o da kesin cahildir.

İşte bakın mü'minler Allah kitabıyla, peygamber yoluyla ilme, izzet ve şerefe ulaşırlarken, cehalet ve karanlıklar içinde bocalayan cahiller, kâfirler de şöyle diyorlar:

***7-8. "İnkâr edenler, insanlara: "Size, siz parça parça dağılıp yok olduğunuz zaman yeniden dirileceğinizi haber veren bir adam gösterelim mi? Allah'a karşı yalan mı uyduruyor, yoksa kendisinde delilik mi vardır?" derler. Hayır; âhirete inanmayanlar, azapta ve derin bir sapıklık içindedirler."***

Mü'minlerin kendisiyle ilim ve şerefe ulaştıkları peygamber hakkında kâfirler, cahiller diyorlar ki sizi bir adamla tanıştıralım mı, size bir adamı gösterelim mi ki, o haber veriyor. Nasıl? Siz ölüp, parçalanıp, darmadağın olduktan sonra, vücudunuz toprak olup un ufak olduktan sonra sizlerin yeniden, yeni bir yaratılışla yaratılacağınızı, yeni baştan diriltileceğinizi söylüyor. Tamamen yok olduktan sonra sizin yeniden diriltileceğinizi ve hesaba çekileceğinizi söyleyen bir kimseyi size bildirelim mi, diyorlar. Böylece Allah'ın elçisiyle alay etmeye, Allah'ın elçisinin dirilişle alâkalı, ölüm ötesi hayatla alâkalı verdiği haberleri alay konusu etmeye çalışıyorlar. Peygamberin verdiği bilgileri, haberleri reddetmeye çalışıyorlar.

Yoksa bu peygamber Allah'a yalan iftirada mı bulunuyor? Yahut acaba kendisinde cinnet mi var? Delilik mi var kendisinde? Kâfirler böyle diyorlar. Rasulullah efendimizi ve onun getirdiği mesajı reddedenler gerçekten O'na böyle bir yalancı ve deli suçlamasında bulunmalarının çok zor olduğunu, buna kimsenin inanmayacağını biliyorlardı. Çünkü Rasûlullah Efendimizin önceki hayatı gözlerinin önünde geçmişti, herkes onun hayatını çok iyi biliyordu. Bir peygamber Allah'a yalan iftirada bulunur muydu? Allah böyle bir şey demediği halde hiç bir peygamber Allah öyle diyor pozisyonunda kendi uydurduklarını Allah'a izafe etmeye kalkışır mı? 40 yıl aralarında yaşadığı topluma bir kerecik yalan söylememiş, bir kerecik toplumunu kandırmamış, aldatmamış, herkesin kendisine "Emin" dediği, emniyet sahibi gördüğü bir peygamber, peygamberlik öncesi bile asla yalan söylemeyen bir insan peygamber olup ta tüm dünyanın, tüm insanlığın, tüm varlıkların sorumluluğunu üzerine aldıktan sonra, âlemlerin Rab-bini tanıyıp herkesten çok O'na iman ettikten sonra hiç yalan söyleyip Allah'a iftira edebilir mi?

Üstelik de peygamberlik şerefine ulaşıp Allah'tan aldığı vahiyle tüm dünya insanlığını sorgulayan, tüm dünya sistemlerini sorgulayıp tüm dünya insanlığının kafalarını, inanışlarını, düşüncelerini darmadağın edip, kokuşmuş dünya sistemleri üzerine gerçekten yepyeni bir iman, yepyeni bir sistem oluşturmaya çalışan bir insanın deli olduğu, cinnet içinde olduğu,

yalancı olduğu, Allah'a iftira içinde olduğu söylenebilir mi? Kâfirin bu mantığına şaşmamak mümkün değildir.

O gün ya da bugün, ya da kıyamete kadar böyle bir peygambere deli, cinnetli, kahin, şair, sihirbaz, ya da yalancı dedikten sonra da böylece vasfettikleri bir peygamber Kâbe'nin avlusunda ya da bir başka yerde Kur'an okurken onun okuduğu Kur'an'a engel olmaya çalışmak anlaşılacak bir tutum değildir. Deliyse niye bu kadar korkuyorsunuz, niye bu kadar tedbir alıyorsunuz? Bırakın toplum içinde yüzlerce deliden birisi olarak o da dolaşsın. Bırakın yüzlerce şairden, yüzlerce kahinden birisi olarak o da konuşsun. Öteki deliler gibi, öteki sihirbazlar gibi kimse ona itibar etmeyecektir.

Öyle değil mi? Şimdiye kadar hangi deliden bu kadar korkulmuş? Şimdiye kadar hangi sihirbazın peşine bu kadar insan düşmüş? Hangi yalancının yalanları toplumda maya tutmuş? Niye engel olmaya çalışıyorsunuz onun okuduğu Kur'an'a? Aman bu insanlar Kur'an ile tanışmasınlar, aman insanlar kitaplarını tanımasınlar diye niye bu kadar telaşa düşüp çareler araştırıyor, yasaklar koyuyorsunuz? Bu telaşınız, bu korkunuz ne böyle?

Dünkü kâfirler böyle yaptıkları gibi, bugünün kâfirleri de aynı şeyi yapıyorlar. Şu anda da tüm dünya kâfirleri, Yahudisiyle, Hıristi-yanıyla, Mecusisiyle, ateistiyle, lâikiyle tüm kâfirler, tüm kâfir dünya bilgilenmek için bir yol, bir sistem kabul etmişler. Bu sistemin temel felsefesi "Allahsızlık" ilkesine dayanmaktadır. Allah'ı yok farz eden, Allah'ın kitabını, Allah'ın vahyini yok farz eden, Allah'ı devre dışı bırakan, ismine bazen pozitivizm, bazen materyalizm, bazen idealizm, bazen realizm diyerek Allah'ın küfür dediği, şirk dediği değişik isimlerle insanlara sunulup, insanları bu yöntemlerle bilgilendirmektir.

Şu anda dünya üzerinde kâfir ve şirk egemenliğinde bir hayat yaşamaya mahkum edilmiş tüm dünya ülkelerindeki eğitim sistemlerinin temelini oluşturan anlayış budur. Gerek kâfir ülkelerinde, gerekse onların düşüncelerinin egemen olduğu İslâm dünyasında uygulanan bilgilenme, bilgilendirme yönteminde aynen Mekke dönemindeki Allah'ı, vahyi devre dışı bırakma çarpıklığını görmek mümkündür. Ge-rek küfür dünyada, gerekse onların kölesi durumunda bulunan İslâm ülkelerinde ekonomik ve siyasal yapılanmalarında, sosyal, hukukî dü-zenlemelerinde Allah'ı devre dışı bıraktıklarını, vahyi bir kenara bıraktıklarını, başka kaynaklardan bilgilenme esasına teslim olduklarını görüyoruz.

Yeryüzü kâfirleri gerek kendi dünyalarında, gerekse egemen olup köleleştirdikleri İslâm dünyasında bilgilenme noktasında temel felsefeleri Allah'ı devre dışı bırakmaktadırlar. Allah vahyini reddeden kâfirler ne siyasî hayatta, ne ekonomik hayatta Allah'a hayat hakkı, söz hakkı tanımamaya çalışıyorlar. Temel felsefeleri budur kâfirlerin. Peygamber gündeme geldiği zaman, peygamber anlayışı gündeme geldiği zaman hemen peygamber deli, peygamber şair, peygamber sihirbaz, peygamber aklı hayra şerre ermeyen bir kişidir; Allah günde-me geldiği zaman o, hayata karışmayan bir varlıktır diyorlar.

Bu insanlara bir Müslüman olarak bizim teklifimiz şudur: Ey kâfirler, madem ki sizler hayatta Allah'ı devre dışı bırakmak, peygamberi reddetmek, Allah ve Resûlüne hayat hakkı tanımamak gibi bir anlayışın içindesiniz, yeri geldiği zaman Allah'ın ve peygamberinin hiç bir şey bilmediğini ortaya koymaya çalışıyorsunuz, siz şu anda sizin bilim adamlarınızın, siyasetçilerinizin, ekonomi uzmanlarınızın, hukukçularınızın her şeyi bildiklerini mi iddia ediyorsunuz? Bunların Allah'tan daha iyi bildiklerini mi demeye çalışıyorsunuz? Eğer kendinizden eminseniz, eğer kendinize güveniyorsanız, bilgilerinizden eminseniz, o zaman soruyorum size, niye bu insanların rahat bir şekilde Allah'la, peygamberle, Kur'an ile karşı karşıya gelmelerine engeller koyuyorsunuz? Niye yasaklıyorsunuz din eğitimini? Niye korkuyorsunuz bu kadar? Niye bu Kur'an'la bilgilenen insanların imanları istikâmetinde kendi siyasetlerini, kendi hukuklarını, kendi imanlarını, kendi ahlâklarını, kendi düşüncelerini ortaya koymalarına engel oluyorsunuz? Bu korkunuz ne böyle? Eğer cesaretiniz varsa, bırakın Müslümanlar da ortaya koysunlar imanlarının gereğini.

Sosyal, siyasal, ekonomik, hukukî tüm hayat problemlerinin çözümü konusunda herkese söz hakkı veriyorsunuz, herkesin çözüm önerisini dinliyorsunuz, herkesin teklifine kulak veriyorsunuz da niye tüm bu konularda Allah'a ve peygambere hayat hakkı, söz hakkı ta-nımıyorsunuz? Bir homoseksüel kadar, bir genelevi kadını kadar Allah'ın söz söyleme hakkı yok mu? Allah bilmez mi hukuku? Allah bilmez mi sosyal ve siyasal yasaları? Neden Allah bilgisine müracaat etmiyorsunuz? Ey kâfirler sizin hiç aklınız yok mu, diye bugün küfrün, şirkin felsefesini sorgulamak zorundayız. Yıllardır hayatta Allah'ı dışladınız, peygamberi dışladınız, Allah bilgisini, peygamber anlayışını devre dışı bıraktınız, hiçbir şeyi halledemediniz. Hiçbir problemi çözemediniz. Bu gidişle battıkça batacak, helâk olup gideceksiniz, demek zorundayız.

¬

Bilâkis âhirete inanmayanlar azabın mahkumudurlar. Dünyada da böyle Allah bilgisini devre dışı bırakarak, kendi hevâ ve heveslerini Allah vahyinin önüne geçirerek bir hayat yaşadıkları sürece haktan, doğrudan, çözümden çok uzak bir sapıklık içinde kalacaklardır. Çözümsüzlük içinde, bunalımlar içinde bir hayatın mahkumu olacaklardır. Doğruyu bulduk dedikleri anda bir başka yanlışın, bir başka çözümsüzlüğün içinde bulacaklardır kendilerini. Ne dünyada ekonomik, hukukî, sosyal, siyasal, eğitim konularında doğruya, Hakka, hak bilgiye ulaşabilecekler, ne de öte dünyada azaptan, cehenneme yuvarlanmaktan kurtulabileceklerdir.

***9. "Önlerinde ve artlarında göğü ve yeri görmezler mi? Dilesek onları yere geçirir veya göğün bir parçasını başlarına indiririz. Bunlarda, Allah'a yönelen her kul için dersler vardır."***

Acaba bu adamlar gökte, yerde, önlerinde ve arkalarında olan şeyleri görmüyorlar mı? Göklerde ve yerdeki Allah'ın âyetlerini gör-müyorlar mı? Geçmişi ve geleceği düşünemiyorlar mı? Geçmiş ve ge-lecekle ilgileri kesilmiş mi bu adamların? Gök ve yer yasalarının nasıl işlediğinden haberleri yok mu? Batan bir güneşi, doğan bir ayı görmü-yorlar mı? Ölenleri, doğanları görmüyorlar mı? Kör mü bu adamlar? Zannediyorlar mı ki keyiflerine göre bir hayat yaşayacaklar ve asla ölmeyecekler? Ölenleri görmüyorlar mı? Ömürlerinin günbegün tükendiğinin farkına varmıyorlar mı ki her şeyin sahibi biziz mantığıyla bir hayat yaşıyorlar? Gökleri ve yeri, göklerde ve yerde olan her şeyi belli bir düzen, belli bir hikmetle düzenleyen Allah, elbette kendilerini başıboş bırakacak değildir. Göklerde ve yerde hak yasalar koyan Allah, elbette onları yasasız, yolsuz, yordamsız bırakmayacaktır. Göklere ve yere güç yetiren Allah elbette onların hayatlarını belirlemeye de kadir olacaktır. Bu varlıkları yoktan var eden, bu düzeni kuran, bu hayatı başlatan Allah, elbette laf olsun diye yaratmamıştır. Elbette bu hayatın sonunda bir başka hayatı yaratmaya da kadirdir. Bunu an-lamıyorlar mı bu adamlar?

Eğer biz dileseydik, onları yerin dibine geçirirdik, yahut gökten onların üzerlerine parçalar indirirdik de onların işlerini bitirirdik. Allah buna kadirdir. Gökten onların üzerine büyük bir azap indirerek onların tamamını helâk etmeye kadirdir Allah. Nitekim öncekilerin üzerlerine indirmiştir. Bu adamlar kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlere bakıp ibret almıyorlar mı? Allah'ı ve elçileri reddettikleri için, Allah vahyini reddettikleri ve Allah'la savaşa tutuştukları için kendilerinden öncekilerden nicelerinin yerin dibine geçirildiklerine bakmıyorlar mı? Gökten indirdiği bir suyla, yerden fışkırttığı bir suyla 950 yıllık ömre sahip bir Nuh toplumunu Allah'ın yok ettiğini bilmiyorlar mı?

Yeryüzünün en süper gücüne sahip bir Âd toplumunu bir rüzgarla yerin dibine geçirdiğini duymadılar mı? Yeryüzünün en kuvvetli toplumlarından biri olan Semûd'un bir sayhayla defterinin dürüldüğü haberi onlara ulaşmadı mı? Onların güçlerinin, medeniyetlerinin, dünyalarının, hayatlarının, şehirlerinin sıfıra indirildiğini görmediler mi? Dağları yontup orada evler yapıp güyâ Allah'tan ve azabından saklanacaklarını zanneden bir toplumu bir titreşimle tarih sahnesinden silmedi mi Allah? İbretle bu dünyaya veda edip giden insanları, toplumları görmüyorlar mı bu kâfirler? Geçmişi görmüyorlar mı? Geleceği, ölümü, kabri, haşri, neşri, hesabı, kitabı, cenneti, cehennemi görmü-yorlar mı? Düşünmüyorlar mı? Görüyorlar elbette, biliyorlar elbette ama, hayatlarının değişeceğinden korktukları için, şu anda yaptıkları birçok pislikleri yapamayacaklarını bildikleri için görmezden geliyorlar, duymazdan geliyorlar.

Âhirete inandıkları zaman elbette hayat programları değişecek ve hesap kitap endişesiyle şu anda yaptıklarının pek çoğunu yapamayacaklar, kan dökemeyecekler, zulmedemeyecekler, istedikleri gi-bi bir hayat yaşayamayacaklar, huzurları kaçacak ta onun için duy-mazdan, bilmezden geliyor hâinler.

Gerçekten Allah'a yönelip, Allah'a kulluğa yönelip O'nu razı etmeye çalışan kullar için bunlarda âyetler vardır, ibretler vardır. Semâda âyetler, arzda âyetler var, âfâkta âyetler var, enfüste âyetler var, geçmişlerde âyetler var, gelecekte âyetler vardır. Gökler, Allah'ın âyetleriyle doludur. Ama tabi bütün bu âyetler, âyet görmek, âyet duy-mak düşüncesiyle bakabilenler için. Sebe'ye, Fâtır'a, Bakara'ya, Âl-i İmrân'a yönelen, Allah'ın âyetleriyle dünyayı ve âhireti değerlendirip Allah için bir hayat yaşamak isteyenler, Allah'ın bu âyetleriyle Rablerine kulluğa yönelmek isteyenler için.

Ama kişi Allah'ın âyetlerine değil de başkalarına yöneliyorsa, Allah'ın kitabına değil de başkalarının kitaplarına, ya da kendi hevâ ve heveslerine yöneliyorsa, hayatı, dünyayı, âhireti Allah'ın âyetlerinden uzak kendi kendine yorumlamaya kalkışıyorsa ona ne âyet bir şey söyler, ne de hadis. O zaman bize düşen iş, "Abdün münib" olabilmekle şeref kazanmaya çalışmaktır. Şu anda insanlar ayrı ayrı yerler-de şeref arayışı içindedirler. Şunu elde edersem, şu konuma gelirsem, şunlarla beraber olursam şeref kazanacağım diyorlar. Halbuki şeref Allah'a yönelmektir, şeref Allah'ın âyetlerine yönelmektir. İşte bakın bu âyetlerden bir tanesi. Ya da Allah'a yönelmekle şeref kazanmış kullardan biri:

***10-11. "Dâvût'a katımızdan nimetler verdik. Ey dağlar ve kuşlar! Dâvût tesbih ettikçe siz de onu tekrarlayın" diyerek andolsun ki, ona katımızdan lütufta bulunduk; "Geniş zırhlar yap, dokumasını sağlam tut" diye ona demiri yumuşak kıldık. Ey İnsanlar! Yararlı iş işleyin; doğrusu Ben yaptıklarınızı görenim."***

Dâvût'a nimetler verdik, üstünlük verdik katımızdan. Kitabımızın beyanına göre, Dâvût (a.s) insanlık tarihinin başlangıcından itibaren Yusuf'tan (a.s) sonra yeryüzünde hiç kimseye verilmeyen devlete, saltanata ve hikmete ulaştırılan bir peygamberdir. İşte Allah'ın elçisi Dâvût'a (a.s) verilen bu mülk ve saltanat, kendisine lütfedilen bu muhteşem hayat bizim için büyük bir örnek olacaktır. Acaba bu örnek bugüne kadar gözümüzün önünde kaç defa canlandı? Devlet başkanlarını değerlendirenlerimiz, devlet başkanlarını kıssa edenlerimiz acaba bugüne kadar Davut'u (a.s) hiç gündeme getirdiler mi? Hiç anlattılar mı Dâvût'u (a.s)? Acaba O Dâvût (a.s) gibi bir melik, bir hükümdar gelip geçmiş mi bu dünyadan? Var mı onun gibi birisi? Hiç böyle bir hükümdar menkıbesi duydunuz mu şimdiye kadar? Mûcizelerin, harikulâdeliklerin, dağlara, kuşlara kurtlara egemen olmanın saltanatını hiç duydunuz mu?

Sizler yeryüzünde Allah'ın elçisi Dâvût'un (a.s) imanının, dininin, sisteminin, kulluğunun pratiğini uyguladığınız zaman kesinlikle onun ulaştığı bir saltanata, onun ulaştığı

bir izzet ve şerefe sizin de ulaşabileceğinizi hiç düşündünüz mü? Ya da şöyle sorayım: Allah'ın elçisi Davut'tan (a.s), onun hayatından, onun teslimiyet ve kulluğundan sorumlu olup olmadığınızı hiç düşündünüz mü? Onun gibi olmak, onun gibi inanmak, onun gibi yaşamak zorunda olduğunuzu hiç hesaba kattınız mı? Acaba bugüne kadar kendi tarihimiz dediğiniz, atalarımızın tarihi dediğiniz, yahut genel tarih dediğiniz şu tarih yutturma-calarının dışına çıkarak bir melikle, bir peygamberle karşı karşıya gelebildiniz mi? Yâni bugüne kadar gündeminize alabildiniz mi Dâvût'u (a.s)? Öyle bir melik, öyle bir peygamber ki:

Dağlara diyor ki Rabbimiz, "Ey dağlar! Onunla birlikte zikre, tesbihe katılın. Kuşlar! Sizler de öyle yapın. Dâvût'un zikrine, Dâvût'un tesbihine, Dâvût'un Rabbi yüceltmesine, Zebûr okumasına, vahyi terennüm etmesine, Allah'ı gündeme almasına sizler de katılın, sizler de Ona eşlik edin."

Evet, görüyor musunuz devleti? Görüyor musunuz saltanatı? Yeryüzünde mülkünü, saltanatını, devletini, gücünü, kuvvetini, imkânını, fırsatını onları kendisine lütfeden Allah'ın emrine veren, yeryüzünde hakkı hakim kılan, Allah yasasından başka yasa bilmeyen, Allah'ın halifesi olarak O'nun razı olacağı bir hayatı yaşayan bir peygamberin zikrine, tesbihine dağlar ve kuşlar da eşlik ediyor. Sonra:

Demiri de ona yumuşattık diyor Rabbimiz. Allah elçisine demiri de yumuşatıveriyor. Çok sert olan, çok güçlü olan demir, onun elinde çok yumuşak bir hale getiriliyor. Onun elinde demir tıpkı bir kadının elindeki hamur gibi yumuşak oluyor. Dâvût (a.s) demire elinde istediği gibi şekil veriyor. Demir onun elinde yumuşak bir tel, bir hamur haline geliyor da Allah buyuruyor ki elçisine, haydi ey Dâvût onunla zırhlar yap, dokumasını sağlam tut, dokumasını sağlamlaştır, zırhlara hareket kabiliyeti ver ve sâlih ameller işleyin. O zırhlarla yeryüzünde Allah egemenliğini gerçekleştirip o egemenliğinizi sâlih amellere dönüştürüp Allah'ın rızasını kazanmaya yönelin.

Kendisi için yumuşatılmış demirle zırhlar yapacak Allah'ın elçisi ve sâlih ameller gerçekleştirecek. O zırhların içinde Allah'ın istediği en sâlih amel olan Allah dininin yayılması adına cihad edecek. Bu zırh yapma işini de vahiyle yapacaktı. Tıpkı Nuh'un (a.s) Allah gözetiminde, vahyin kontrolünde gemi yaptığı gibi…

Dâvût'un (a.s) o güne kadar Allah gözetiminde gerçekleştirdiği bir zırhı hiç kimse yapamamıştı. Allah'ın izniyle Dâvût'un (a.s) elinde demir iç içe geçecek, vücudu rahat bir şekilde hareketli tutabilecek ve böylece savaşlarda Allah'ın dininin hakim kılınmasında araç olarak kullanılacaktı.

İşte böyle bir melik, böyle bir peygamberdi Dâvût (a.s)... Bakara'da ve Enbiyâ sûresinde de Dâvût ve Süleyman (a.s) anlatılır. Bakara'daki âyetlere göre daha çocuk yaşında Dâvût (a.s) Talût'un ordusu içinde yeryüzünün en süper ordusunun komutanı Allah düşmanı Ca-lut'u öldürür; hem de elindeki bir sapan taşıyla.

Şu anda Dâvûtların kanını içmeye bir türlü doymayan Yahudilerin ellerindeki sapan taşlarıyla karşılarına dikilen Filistinli Müslüman çocuklardan niye bu kadar korktuklarını biliyor musunuz? Çünkü biliyorlar ki Dâvût (a.s) Müslümanların peygamberidir. Yahudiler de önceleri Müslüman'dılar. Ama şu anda Yahudiler Dâvût'u (a.s) da, Süleyman'ı (a.s) da Allah'ın tanıttığı gibi tanımıyorlar. Dâvût ve Süleyman'a (a.s) şu anda Allah'ın istediği gibi inananlar, Allah'ın istediği gibi kabul edenler Müslümanlardır.

Yahudiler, Dâvût'un (a.s) Calut'u elindeki bir sapan taşıyla öldürdüğünü biliyorlar. Yine kesin biliyorlar ki, şu anda Müslümanlara karşı Calut rolü oynayan bu Yahudiler Filistinli Müslümanları Dâvût (a.s) makamında görüyorlar. Onun içindir ki ellerinde sadece sapan taşı bulunan, Rabbimiz Allah demelerinin dışında, Müslüman olmalarının dışında hiçbir suçları olmayan, hiçbir kimseye zararları olmayan o gençlerin, o çocukların ellerindeki taşlar onlara

atom bombasından daha büyük geliyor ve ödleri kopuyor. Kesin biliyorlar ki o çocukların ellerindeki taşlar bir gün tüm Calutları öldürecektir. Kesinlikle biliyorlar ki, o taşlar bir gün zalimleri ortadan kaldıracaktır. Bunu çok iyi biliyorlar. Gözlerinin önünde hep Dâvûtlar duruyor ve o hayat hakkı tanımadıkları bu Dâvûtların elinde gerçekleşecek helâklerinin çok yakın olduğunun farkındalar.

Ama tabii bizler de şunu anlamalıyız ki, eğer Dâvût'un benzeri olmak istiyorsak kesinlikle tüm Calutlarla savaş vermeye hazır olmalıyız. Kıyamete kadar tüm Calutların korkulu rüyası olmaya hazır olmalıyız. Dâvûd'ların olduğu bir dünyada Calut'ların asla olmayacağını bilmek zorundayız. Dâvût olmaya hazır olmayanların bulundukları bir dünyada da kesinlikle Calutların egemenliği sürüp gidecektir, bunu unutmayalım.

Şimdi de Süleyman (a.s) gündeme getiriliyor. Müslümanların din önderleri, siyaset önderleri, yazarları, çizerleri acaba bugüne kadar Neml'de, Sad'da ve Sebe'de anlatılan Süleyman'ı (a.s) hiç gündeme getirdiler mi? Bu konuda iki satırlık bir makale yazıp çizdiler mi? Müslümanların devlet başkanı işte şöyle olmalıdır diye acaba bir kerecik Allah'ın hayatını onayladığı Süleyman'la (a.s) ilgi kurdular mı? Bakın Allah onu şöyle anlatıyor:

***12. "Gündüz estiğinde bir aylık mesafeye gidip, akşam es-tiğinde bir aylık mesafeden gelen rüzgarı buyruğu altına verdik. Onun için su gibi erimiş bakır akıttık. Rabbinin iz-niyle, yanında iş gören cinleri onun buyruğu altına verdik ki, bunlar içinde buyruğumuzdan çıkan olursa ona alevli ateşin azabını tattırırdık."***

Süleyman (a.s) için de rüzgarı mûsâhhar kıldık. Rüzgarı onun emrine verdik ki, o rüzgarın sabah gidişi bir ay, akşam dönüşü de bir aydır. Yâni Süleyman (a.s) sabah biniyor binitine ve bir aylık mesafeye gidebiliyor. İster yaya yürüyüşüyle, ister deve ya da başka bir vasıta yürüyüşüyle bir aylık bir mesafeye gidiyor. Sabahleyin Kudüs'ten çıkıyor Afganistan'a gidiyor ve oralarda Allah'ın dinini tebliğ ve talim ediyor, sonra akşam sarayına, kentine dönüyor. Duydunuz mu böyle bir melik? Rüzgarın emrine verildiği böyle bir melik yoktur yeryüzünde.

Yine onun için su gibi erimiş bakır akıttık. Süleyman'a bakır madenini de lütfedip emrine verdik. Bakırı kaynağından sel gibi akıtıp, emrine verdik. Sonra Rabbi'nin izniyle, yanında iş gören cinleri de onun buyruğu altına verdik ki, bunlar içinde buyruğumuzdan çıkan olursa ona alevli ateşin azabını tattırırdık. Allah'ın emriyle bakır ve cinler de Süleyman'ın (a.s) emrine âmâde kılınıyor. Görüyor musunuz Allah'a kul olanlara, Allah'ın emrine itaat edenlere Rabbimiz her şeyi lütfediyor, her şeyi onların emrine veriveriyor.

Kesinlikle bilelim ki, şâyet şu anda bizler de Allah'a, Allah'ın istediği teslimiyeti, Allah'ın istediği kulluğu gerçekleştirirsek Rabbimiz bize de bu tür nimetlerini yağdıracak ve yeryüzünde bize de en büyük izzet ve şerefi kazandıracaktır. Bu Allah'ın değişmez bir yasasıdır ki, zaten bunun için bunları bize anlatmaktadır.

Bakın Allah'a itaat eden, gücünü kuvvetini, iktidarını, saltanatını Allah'ın emrine teslim eden bir peygamberin emrine veriliyor cinler, rüzgarlar. O cinlerden kim Süleyman'ın (a.s) emrinden dışarı çıkmaya kalkışırsa, çılgın ateşin azabına maruz bırakılıyordu. Kimse onun emrinden dışarı çıkma imkânı bulamıyordu. Elbette gücünü, kuvvetini, iktidarını Allah'ın emrine teslim eden bir kuluna Rabbimiz her şeyi âmâde kılıyor. Evet, Allah emriyleydi bunlar.

Allah boyun büktürüyordu tüm bunları elçisine. Peki ne yapıyordu bu cinler? Ne görevleri varmış onların?

### *13. "Süleyman için, o ne dilerse, mabetler, heykeller, büyük havuzlara benzer çanaklar ve taşınması güç kazanlar yaparlardı. Ey Dâvût ailesi! Şükredin! Kullarımdan şükredenler pek azdır."*

Onlar dilediği şekilde Hz. Süleyman'a her şeyi yapıyorlardı. O ne dilerse onu yapıyorlardı. Mabetler, mihraplar, mescitler, ibadet yerleri, kaleler, timsaller, şekiller, dekorasyonlar, saraylarını süsleyen manzaralar, figürler, büyük büyük kazanlar, yüksek havuza benzer leğenler, çanaklar, kap-kacaklar, sabit kazanlar yapıyorlardı. İstediği şekilde kullanabileceği, istediği yemeği pişirebileceği geniş geniş kap-kacaklar yapıyorlardı onun için.

Evet her şey onun emrindeydi Allah'ın izniyle. Peki böyle Allah'ın lütûflarına ulaşmış bir kimseye düşen nedir? Ne yapması lazım böyle insanın? İşte bakın bütün bunları lütfeden Allah'tan şu emir de ona geliyor:

Ey Dâvût ailesi siz de bütün bunları size lütfeden Rabbinize şükredin. Ey şu anda Dâvût ailesi olan Müslümanlar, sizler de Rab-binize şükredin. Tüm bu nimetleri size veren Rabbinizin razı olacağı yerde kullanın. Allah'ın razı olacağı bir hayatı yaşayın, hayatınızı o hayatın sahibinin yolunda kullanın. Dünyanızı, hayatınızı, canınızı, malınızı, zamanınızı, imkânlarınızı, fırsatlarınızı onları size verenin yo-lunda harcayın.

Allah size hangi nimeti vermişse o nimet cinsinden infakta bulunarak şükredin Rabbinize. Hayatı, onu size veren Allah'ın istediği biçimde yaşayarak, geceyi ve gündüzü onu size lütfeden Allah yolunda kullanarak, aklı, fikri, bilgiyi onu verenin razı olduğu yerlerde kullanarak, zamanı onu verenin razı olduğu yerde kullanarak, Allah'ın rızasını tahsilde harcayarak Rabbinize şükredin.

Hayatı o hayatın sahibine sormadan yaşayarak, zamanı kendi bildiğiniz biçimde doldurarak, malı o malın sahibinin razı olmadığı yer-lerden kazanıp, O'nun razı olmayacağı yerlerde harcayarak, elinizi, ayağınızı, gözünüzü kulağınızı onları size vermeyenlerin yolunda kullanarak, varlığınızı onu size vermeyenler yolunda harcayarak, geceyi ve gündüzü onu size verenin razı olmadığı şeyler yolunda harcayarak nankörlük etmeyin.

Bu âyetleriyle Rabbimiz kendilerine ihsanlarda bulunduğu kullarından şükür istiyordu. Bu sûre Mekke'de nâzil oluyordu. Bu âyetlerin indirildiği Mekke atmosferinde Müslümanlar gerçekten çok kötü bir hayatın içindeydiler. Müslümanlıklarından ötürü işkencelere maruz bırakılmış kullarına Rabbimiz bu âyetleriyle şunları müjdeliyordu: "Ey kullarım, sakın içinde bulunduğunuz şartlara bakarak üzülmeyin. İşte Ben size bu âyetlerimle yeryüzünde değişmez yasamı anlatıyorum. Eğer sizler de Bana Benim istediğim kulluğu, Benim istediğim teslimiyeti gerçekleştirirseniz işte bu örnek kullarıma verdiğim mülk ve saltanatların aynısını size de vereceğim." Gerçekten de bu âyetlerin gelişinden beş-on yıl sonra Dâvût ve Süleyman'ın (a.s) hakim oldukları bölgelere Müslümanlar hakim olacaklardı.

Güç, kuvvet, egemenlik, saltanat Allah'ın izniyle Müslümanların eline geçecekti. Müjdeydi bu âyetler dünkü peygambere ve beraberindeki bir avuç Müslümana. Müjdedir bu âyetler onların yolunu ta-kip eden yirminci asır Müslümanlarına. Arz Allah'ındır, mülk O'nundur ve onu dilediklerine verir. Allah'ın izniyle bir gün gelecek Müslümanlar tekrar Dâvût ve Süleyman'ın (a.s) mülk ve saltanatına ulaşacaklar. Bir gün gelecek, Allah'ın izni ve yardımıyla esen rüzgarlar, bulutlar, dağlar, taşlar Müslümanların zaferine ortak olacaklar. Bir gün gelecek dağlar, taşlar Müslümanların tekbirlerine, Müslümanların hayatın her alanında Allah'ı yüceltmelerine eşlik edecek Allah'ın izniyle. Ve o zaman yeryüzü insanlığı ya Müslüman olup izzetli ve şerefli bir hayata kavuşacaklar, ya da Müslümanların izzet ve

şerefleri karşısında zelil bir hayatı soluklamak zorunda kalacaklar. Ya şükredenlerden olacaklar, ya da küfredenlerden olacaklar. Bakın Allah diyor ki:

Ama şükreden kullarım azdır. Kullarım çok az şükrediyorlar bana. Nimetlerin vericisi olarak beni çok az tanıyorlar, beni çok az dinliyorlar, beni ve âyetlerimi çok az gündeme alıyorlar. Ya da az evvel ifade ettiğim gibi kullarımdan şükredenler çok azdır diyor Rabbi-miz. Peygamberlerin gerçek mânâda şükreden kullar olduğu, ama şükreden peygamberlerin gerçekten az olduğu, Müslümanların da bu azlardan olmaya çalışmak zorunda oldukları anlatılmaktadır. Biz Müslümanlar yeryüzünde az da olsak, kâfirler çok ta olsalar, şeytan ve avenelerinin çokluğu bizim zorumuza da gitse her şeye rağmen azlardan, şükredenlerden, Allah için hayat yaşayanlardan olmak zorundayız. Bakın şükreden Süleyman mülk ve saltanatta zirveye ulaşıyor. Allah O'na yeryüzünün en büyük egemenliğini lütfediyor.

Ama mülk ve saltanatı ne olursa olsun elbette bir gün o da bu dünyaya veda etmek zorundadır. O da bir gün bu dünyadan ayrılmak zorunda kalacaktır. Kur'an'da hiçbir peygamberin vefat haberini göre-miyoruz, Rabbimiz kitabında hiçbir peygamberinin ölüm hadisesini bize anlatmıyor. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun birinci sebebi, bununla Allah elçilerinin pratikte canlılıklarını, örnekliliklerini sürdürmeleridir.

Ama Süleyman (a.s) öyle değildir. Allah'ın onun vefat haberini yeryüzünde böyle zirvede mülk ve saltanata sahip olanların da bir gün gelip bu dünyayı terk etmek zorunda kalacaklarını anlatmak için veriyor. Bununla biz kullarına buyuruyor ki Rabbimiz, ey kullarım, yeryüzünün en büyük mülk ve saltanatlarına sahip olsanız da kesinlikle bilesiniz ki bir gün onu terk etmek, bir gün ona veda etmek zorunda kalacaksınız. Süleyman'a (a.s) kalmayan bu dünya size de kalmayacaktır mesajını vermektedir. Bakın bundan sonraki âyet onu şöylece anlatmaktadır:

***14. "Süleyman'ın ölümüne hükmettiğimiz zaman, ancak değneğini yiyen kurt onun ölümünü cinlere fark ettirdi. O, ölü olarak yere düşünce, ortaya çıktı ki, şâyet cinler görülmeyeni bilmiş olsalardı, alçak düşüren bir azap içinde kalmazlardı."***

Onun ölümünü takdir edip, vefatına hükmedip onu öldürdüğümüz zaman, onun dayandığı asasını yiyen bir hayvandan, bir kurttan başka hiçbir şey onun vefatına delâlet etmedi. Hiç kimse onun vefatını anlamadı. Cinler, Mescid-i Aksâ'yı yapıyorlardı ve Süleyman (a.s) da emrinde çalışan cinlere nezaret ediyordu. Sarayında ya da bulunduğu yerde onları gözetliyor, kontrol ediyordu. Mabedin yapımı esnasında âsâsına yaslanmış olduğu halde Allah onun ruhunu aldı. Artık dünyadan ayrılmıştı Allah'ın elçisi. Vefat etmişti ama o hâlâ ayaktaydı, âsâsına dayanmış olarak duruyordu. Diri, dipdiri, canlı gibi duruyordu. Cinler, insanlar onu görüyor, diri zannediyor ve Mescid-i Aksâ'nın inşâsına devam ediyorlardı. Ama nihâyet onun dayandığı âsâyı yemeye başlayan bir kurt âsâyı yiyip bitirince ona dayanan Süleyman (a.s) da yere yığılıverince, onun vefat ettiğini anlayan cinler dağılıverdiler. Zaten Mescid-i Aksâ'nın yapımı da tamamlanmıştı.

Böylece o ölü olarak yere düşünce, ortaya çıktı ki, şâyet cinler görülmeyeni bilmiş olsalardı, alçak düşüren bir azap içinde kalmaz-lardı. Onun ölü olarak yere düşüşü, cinlerin gaybı bilmediğini ortaya çıkardı. Eğer cinler gaybı bilmiş olsalardı, Süleyman'ın (a.s) vefat etti-ğini bilmiş olsalardı, elbette çalıştırıldıkları o ağır işlerin altında yaşamaya mahkum olmazlardı. Bakın görüyor musunuz? Cinler yanı başlarında duran Süleyman'ın (a.s) vefat ettiğini bile bilemiyorlar. Nerde kaldı onlar gayb bilgisine sahip olduğu iddiası?!

Evet böylece cinlerde kimi yetkilerin varlığına inanan, cinlerin gaybı bildiklerini zannedip onlara sığınmaya çalışan insanlar, yanılgı noktalarını anlasınlar diye Rabbimiz bu haberi bize naklediyor. Öyley-se bizler için de bir haber, bir gerçek açığa çıkmış oluyor ki, cinler ke-sinlikle gaybı bilmezler. Gayb bilgisi sadece Allah'a aittir. Onu O'ndan başkası asla

bilemez. Ancak bildirdikleri kadarını elçilerine bildirmiş, gerisini bildirmeyeceğini bize haber vermiştir Rabbimiz.

Bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz Sebe' halkıyla Sebe' yurtlarıyla karşı karşıya getirecek bizi. Sûreye ismini veren konuyu anlatmaya başlayacak Rabbimiz. Sûrenin bu bölümünde anlatılacak olan Sebe' ülkesi Mekke'ye göre, Ümmü'l Kurâ'ya göre güney taraflarında Yemen civarında bir bölgedir. Sebe' ülkesinin, Sebe' melikesinin, Allah'ın elçisi Süleyman'la (a.s) ilgisini kitabımızın Neml sûresi bize etraflıca anlatır. Burada Sebe' ülkesinin Belkıs'tan sonraki dönemi gündeme getiriliyor.

Rabbimiz burada inkâr edenlere tarihi bir örnek sunuyor. Hani önceki âyetlerinde Rabbimiz ne oluyor bu kâfirlere, bu adamlar önlerini arkalarını görmüyorlar mı, geçmişlerini geleceklerini hiç düşünmü-yorlar mı, diye buyurmuştu ya, işte şimdi bu görmeyen kâfirlerden bir örnek sunuluyor.

***15. "Sebe'lilerin yurtlarında Allah'ın kudretine bir işaret vardır: Sağlı sollu iki bahçe vardı. Onlara: "Rabbinizin verdiği rızıktan yiyin ve O'na şükredin. İşte hoş bir şehir ve bağışlayan bir Rab" denmişti."***

İşte son derece güzel bir belde. Sebe' halkının yurtlarında Allah'ın kudretine işaretler vardır. Sağlı sollu bahçeler, baştan sona bağlar, bahçeler ve türlü türlü nimetler verdi Allah onlara. Ne güzel değil mi? Belde, belde-i tayibe; Rab, Rabb'ul mağfire, mağfiret sahibi bir Rab… Böyle mağfiret sahibi bir Rabbin verdiği güzel bir beldede güzel bir hayat yaşanır değil mi? Bulundukları kent gerçekten çok gü-zel bir kent. Allah buyuruyor ki, buyurun Rabbinizin nimetlerinden bol bol yiyin ve tüm bu nimetleri size lütfeden Rabbinize şükredin, Rabbi-nizin istediği bir hayatı yaşayın. Güzel güzel bağlar, bahçeler, sulama imkânları mükemmel, barajlardan elde ettikleri sularla bu bahçeleri sulama tesisleri mükemmel. Yiyin, için ama kendi yediklerinizden Allah kullarına da yardımda bulunun, Allah'a kullukta kullanın deniliyor kendilerine.

Şimdi böyle bir hayat içinde Allah'a şükredilmez mi? Allah'ın lütfettiği bir hayatın içinde Allah'a kulluğa yönelinmez mi? Kendisine şükredilecek, kendisine kulluk edilecek, sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek, hamd edilecek tek varlığın O Rab olduğu konusunda bilgilerini tazelemeleri gerekmez mi? Elbette öyle yapmaları gerekiyordu, ama:

***16, 17."Fakat onlar yüz çevirdiler; bunun için Biz de üzerlerine Arim selini gönderdik, onların bahçelerini, buruk yemişli, ılgınlık ve içinde biraz da sedir ağacı bulunan iki bahçeye çevirdik. İşte böylece, inkârlarından ötürü onları cezalandırdık. Biz nankörden başkasına ceza mı veririz?"***

Ama onlar yüz çevirdiler. Tüm bu nimetlerin kadr-u kıymetini bilemediler. Kendilerine tüm bu nimetleri lütfeden Rablerinin değerini bilemediler, nimetlerin sahibine şükürden, taatten, kulluktan yüz çevirdiler de, hem Allah'tan hem de Allah'ın âyetlerinden irâz ettiler, sar-f-ı nazar ettiler. Allah da onların üzerlerine Arim selini gönderiverdi. Arim seliyle onların bağlarını, bahçelerini yerle bir ediverdi. O sağlı sollu bağlarının, bahçelerinin setlerini yıkıp tüm ülkeyi harap ediverdi. Tüm sulama tesislerini bozuverdi de küçük, bodur ağaçlardan başka hiçbir şey bırakmadı. Yemişi acı olan, buruk olan sedir ağaçlarını bırakıverdi. O güzelim meyveler, meyve ağaçları, sulama tesisleri, ırmakları, içindeki köşkleri, sarayları harap ediverdi. Çünkü onlar Rablerinin nimetlerine şükretmediler. Şükredip Rablerine kulluğa yönelmiş olsalardı, Allah onların nimetlerini bereketlendirecek, artırdıkça artıracaktı. Ama tavırlarına karşılık her şeyleri bir azapla yok ediliverdi. Nankörlüklerinden dolayı her şeylerini kaybettiler. Tüm güçleri, tüm varlıkları bitti.

***18. “Onlarla, kutlu kıldığımız şehirler arasında, karşıdan karşıya görünen kasabalar var etmiş, oraları gezilecek be-lirli konak yerleri yapmıştık, “Oralarda geceleri ve gündüzleri güven içinde gezin” demiştik.”***

Ve biz onların kentleriyle etrafını bereketli kıldığımız kentler arasında bir sürü açık köyler, kentler var ettik. Kitabımızda, “içinde bereketler var ettiğimiz, bereketli kıldığımız, bereketlendirdiğimiz” ifa-desiyle Suriye, Filistin, Şam beldeleri kastedilmektedir. Rabbimizin el-çilerini, vahiylerini gönderdiği beldeler, A’râf ve Enbiyâ sûrelerinde anlatır.

Onların, Sebe’lilerin şehirleriyle birbirinden uzak olmayan, birbirine bitişik olan, birisi biterken hemen ötekisi başlayan şehirler var ettik. Yolcular Yemen’den çıkıp, Sebe’ ülkesinden çıkıp yollarına devam ederlerken dinlenmek istediklerinde konaklama yerleri var ettik diyor Rabbimiz. Bereketli toprakları olan Şam, Filistin bölgelerine kadar aralarında güzel yerleşim kentleri var ettik ve gece-gündüz emin olarak, emniyet içinde seyredin demiştik onlara.

Acaba şu anda da acaba içinde bulunduğumuz dünya, içinde yaşadığımız şehirler bize Sebe’lileri hatırlatmıyor mu? Şu anda bizler de emin bir şekilde dilediğimiz yerlere gidiyor, dilediğimiz yerlerden geliyoruz. Allah’ın emânıyla dilediğimiz şehirlere seyahat ediyoruz. Gittiğimiz yerlerde konaklama imkânlarına sahip bulunuyoruz. Öyley-se kesinlikle bilelim ve unutmayalım ki, Sebe’lilere verdiği nimetlerin aynısını bize de veren Rabbimiz bu nimetlerinin karşılığında bizlerden de şükür istiyor. Hamd istiyor, kulluk istiyor. Bakın kendilerine bunca nimetler verilen Sebe’ halkı dediler ki:

***19. “Ama onlar: “Rabbimiz! Yolculuklarımızın mesafesini uzak kıl” deyip kendilerine yazık ettiler. Biz de onları efsane yapıverdik, darmadağın ettik. Doğrusu bunlarda, pek sabreden ve çok şükreden kimseler için dersler vardır.”***

Dediler ki, ey bizim Rabbimiz, şu seferlerimizin arasını uzat. Biz birdenbire gideceğimiz yere ulaşıveriyoruz. Yâni bu yolculuklarımızda macera yok, meşakkât yok, yolculuk sıkıntısı yok. Biz biraz macera yaşamak istiyoruz. Şu şehirlerimizin arasını biraz aç ta bu ni-metlere biraz meşakkâtli ulaşalım da, biraz macera yaşayalım diyor-lar. Ukâlâlar, Allah’ın kendilerine lütfettiği nimetlere şükredecekleri yerde nankörlük ediyorlar, zorluk istiyorlar, meşakkât istiyorlar, macera istiyorlar, Rablerine isyan ediyorlar. Dilleriyle bunu söylemeseler de, Allah’ın nimetleri içinde yüzdükleri halde Rablerine kulluktan çıkanlar, küfran-ı nimette bulunuyorlar demektir. Nimet vericiden, nimet vericinin hayat programından habersiz, küfür içinde, şirk içinde bir ha-yat yaşayan insanlar bu halleriyle sanki Rablerine şunu demeye çalışıyorlar: “Ya Rabbi bize lütfettiğin tüm bu nimetlerini bizden geri al. Biz bunların hiçbirisine lâyık değiliz” demektedirler.

Onlar böylece kendi kendilerine zulmettiler. Kendi kendilerini Allah’a şükür ortamından, kulluk ortamından uzaklaştırıp küfür ve nankörlük ortamına götürerek Allah’a karşı zulmettiler. Allah’ın kendilerine lütfettiği bunca kolaylık nimetlerine, emniyet nimetlerine karşılık nefislerine zulmettiler de, biz de onları efsane yapıverdik, darmadağın ediverdik. Doğrusu bunlarda pek sabreden ve çok şükreden kimseler için dersler vardır.

Yâni bu nankörlüklerinin karşılığı olarak biz de onları sözler, masallar, efsaneler, mitolojiler haline getirip yok ediverdik diyor Rab-bimiz. Onlar sadece masallarda kaldılar. Dilden dile dolaşan bir masal oluverdiler. Onları darmadağın ettik, ezdik, bitirdik işlerini. İşte böylece bir varmış bir yokmuş olarak Sebe’ halkı parça parça helâk edildi.

Rabbimizin bu beyanlarından anlıyoruz ki, Sebe' halkı Nuh, Hûd, Sâlih, Lût, Şuayb ve Mûsâ'nın (a.s) toplumları gibi toptan helâk edilmediler. İlk önce barajları yıkıldı, sulamaları, sulama tesisleri yıkılıp tarlaları perişan oldu, sonra yerleri yurtları yıkıldı, ülkelerini terk edip başka yurtlara hicret ettiler, Arabistan yarımadasının her bir bölgesine dağıldılar ve garip, yersiz-yurtsuz, evsiz-barksız hale geldiler. Rezil ve perişan bir hayatın mahkûmu oldular.

Ama bunun suçlusu kendileriydi. Allah'a kulluktan çıkmaları, Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük etmeleri sebebiyle Allah onların üzerlerinden nimetlerini alıverdi ve onları öyle bir perişan etti ki, öyle derbeder etti ki, dillere destan oldular, masalların konusu haline geliverdiler. Onların durumunu dillere destan yapıverdi Rabbimiz. Öyle ki o bölgede insanlar birbirlerine, "sakın Sebe' halkı gibi olmayın" der oldu. Tüm dünyada onlar bir darb-ı mesel haline geldiler. Şu anda bile böyle korkunç bir âkıbetle paramparça olmuş bir toplumdan söz ederken, Araplar Sebe' halkını örnek göstermektedirler. Allah'a isyan sonucunda cennet gibi bir yurt bir anda cehenneme dönüverdi. İnsanlar her şeylerini terk edip, yurtlarından ayrılıp her biri bir tarafa dağılıp zillet içinde, dilencilik içinde bir hayatın mahkûmu oldular, millet olma özelliğini kaybettiler, bir efsane oldular.

İşte gördünüz Allah'a karşı nankörlüğün sonucunu. Allah'a kulluktan, Allah'a şükürden kopmanın sonucunu hep beraber gördük. Burada kendi kendimize şu soruyu sormak zorundayız: Acaba şu anda hangi ülke insanı, hangi şehir insanı böyle bir azapla, böyle bir gazapla karşı karşıya gelmeme konusunda emindir? Kim böyle bir emniyet duyabilir? Kim güvence hissedebilir? Evini, barkını, ticaretini, gücünü, kuvvetini, şehrini, vatanını, her şeyini kaybetmeme konusunda kim emin olabilir? Hangi toplum, barajlarının yıkılmayacağından emin olabilir? Hiç kimse bu konuda bir emniyet içinde olamaz. Allah'a karşı nankörlük içine giren her insan, her toplum Allah dilediği zaman yıkımla karşı karşıya gelecektir. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır. Allah diyor ki:

Sabreden, şükreden kullarımız için bunda çok büyük dersler, ibretler, âyetler vardır. Allah kendilerine çok çok nimetler verdiği zaman, güç kuvvet, devlet, iktidar verdiği zaman, imkân verdiği zaman şımarmayan, nimetlerin sahibine kafa tutmaya kalkışmayan, nankörlük yapmayan, kulluktan çıkmayan, dengesini kaybetmeyen, tıpkı önceki âyetlerde anlatıldığı gibi Dâvût ve Süleyman (a.s) gibi Allah'ın verdiklerini yine Allah yolunda kullanmaya çalışan insanlar için bunda çok büyük ibretler vardır diyor Rabbimiz.

***20. "Andolsun ki İblis, onlar hakkındaki görüşünü doğru çıkartmış; inananlardan bir topluluk dışında hepsi ona uymuşlardı."***

İblis, Sebe' halkı üzerinde görüşünü doğru çıkarmıştır. Hani al-çak İblis, "ben onları saptıracağım, onları sana kulluktan, sana şükürden koparacağım, onların pek çoğunu sana şükreder bulamayacaksın, hiçbir kimse senin yoluna gitmeyecek, elbette senin kullarından belli bir pay alacağım" demişti ya, işte Allah'a karşı verdiği bu sözüne yoldan çıkardığı Sebe' halkını şahit tuttu.

Allah onu lânetleyip rahmetinden kovunca, o da Allah üzerine yemin ederek şöyle demişti: "Muhakkak ki senin kullarından tespit e-dilmiş, bana ayrılmış, muayyen, bilinen, takdir edilmiş bir hisse, bir nasip alacağım, kendime seçeceğim, kendime edineceğim. Senin kullarından belli bir kesimi kendime kul-köle edineceğim. Onların hayatlarından, zamanlarından, çalışmalarından, enerjilerinden, mallarından, çocuklarından bir kısmını kendim sahipleneceğim" demişti. Ancak Sa'd sûresinin beyanıyla;

***"İblis dedi ki; Ben onların hepsini saptıracağım, ama hâlis mü'minler müstesna."***

demişti. Halis kullarına, ihlaslı kullarına, katışıksız din sahibi kullarına, katışıksız vahiy sahibi kullarına hiçbir şey yapamayacağım demişti. İşte gerçekten sözünü tuttu şeytan. Sebe'liler şeytana tabi oldular, katışıklı din sahipleri ona itaat ettiler. Ancak mü'minlerden bir grup, dinlerini Allah vahyine dayandıran bir grup ona tabi olmadılar. Allah'a, Allah'ın istediği şekilde iman edenler, Allah'a Allah'ın istediği şekilde kulluk yapanlar Allah'ın yardımıyla kurtulurken, çoğunluk peygamber yolunu terk ederek şeytan vahiylerine uydular, şeytanın peşine düştüler.

Elbette sonunda İblis kazanıyor, peşine takılanlar kaybediyordu. Ama hayır, yanlış söyledim, asıl kazananlar şeytan vahiylerine de-ğil de Allah vahyine teslim olan Müslümanlar oluyordu. Çünkü İblis bu dünyada kazansa da kaybediyordu. Çünkü o saptırdıklarıyla beraber cehenneme gidiyordu.

***21. "Oysa İblisin onlar üzerinde bir nüfûzu yoktu; ama Biz âhirete inanan kimselerle ondan şüphede olanları, işte böylece ortaya koyarız. Rabbin her şeyi gözetip koruyandır."***

Halbuki o İblisin onlar üzerinde hiçbir gücü kuvveti yoktu. İnsanlar üzerinde hiçbir yetkisi, nüfûzu yoktu. Ama Rabbimiz bu dünyada bir imtihan gereği ona sınırlı bir yetki vermiş, bu yetkiyle de İblis onları saptırıyor, onları kötü yollara dâvet ediyor, kötülükte onlara ör-nek oluyordu.

Bu alçağın hiçbir zaman kullar üzerinde her hangi bir otoritesi, herhangi bir yaptırım gücü de yoktur. Allah'a inanan, Allah'la yol bulmaya çalışan, sürekli Allah'ın kitabı ve peygamberinin sünnetiyle beraber olan, vahye sarılan, hayatını vahiyle düzenlemeye çalışan, Allah'ın muttakî ve sâlih kulları üzerinde onun da, avenelerinin de hiçbir etkisi ve yetkisi yoktur. Bu yüzden de onu ve avenesini bir şeymiş gibi gözlerimizde büyütmemize ve onlardan korkmamıza gerek yoktur. Sadece Allah'ın kendisine verdiği sınırlı bir saptırma yetkisi vardır. Peki bu yetkiyi Rabbimiz niye vermiş ona?

Allah'a ve âhirete iman edenleri bilelim, âhiret hakkında şüphesi olanları onlardan ayıralım ve onları açığa çıkaralım diye. İşte İblis'e bunun için yetki verdik diyor Rabbimiz. Bu dünyada insanlardan kimileri Allah'ı dinleyecek, kimileri İblis'e ve İblis'in vesveselerine kulak verecektir. Dünyadaki hayat bu iki yolun, bu iki kavganın arasında seyredecektir. Allah'ın vahyine kulak verenler, Allah'ın kitabını dinleyenler, Allah'ın kitabına evet diyenler, hayatlarını Allah'ın kitabıyla düzenleyenler ile şeytan vahiylerine teslim olanlar, şeytan sözcüklerine yönelenler hep birlikte bir dünya kavgası içine girecekler ve hayat böyle devam edip gidecektir.

Rabbin her şeyin muhâfızıdır. Kendi vahyine kulak verenleri de, şeytan vahiyleri doğrultusunda bir hayat yaşayanları da gören, gözeten, kollayan O'dur. Tüm kullarını kuşatmış olarak yaptıklarından ötürü dilerse anında ceza da verebilir, dilerse cezalarını tehir de edebilir. Ama yasa O'nun emrinde, güç ve kuvvet O'nun elindedir.

Bundan sonra gerek o günkü Mekke müşriklerinin, gerekse kıyamete kadar gelecek tüm müşriklerin şirklerinin reddini gündeme getirecek Rabbimiz:

***22. "Ey Muhammed! De ki: "Allah'ı bırakıp da göklerde ve yerde zerre kadar bir şeye sahip olmadığı, her ikisinde de bir ortaklığı bulunmadığı ve hiçbiri Allah'a yardımcı olmadığı halde tanrı olduklarını ileri sürdüklerinizi yardıma çağırsanıza!"***

Gerek daha önce anlatılan Dâvût ve Süleyman'ın (a.s), gerekse Sebe' halkının kıssalarıyla ortaya konmuştu ki, insanların, toplumların iyi ya da kötü kaderleri Allah'ın elindedir. Kendilerine yeryüzünde güç kuvvet, mülk ve saltanat vererek Azîz eden de, sayısız lütûflarıyla kullarını izzet ve şerefe ulaştıran da, nimetlerini geri alıp helâk eden de, zillet ve meskenete mahkum eden de Allah'tır. İnsanlar ve toplumlar üzerinde egemen olan, geçerli olan yasalar Allah yasalarıdır.

İşte burada da bunu bir daha hatırlatarak Rabbimiz diyor ki: Ey müşrikler, eğer bunun böyle olmadığını, fertler ve toplumlar üzerinde egemen olan Allah'tan başka varlıkların da olduğunu iddia ediyorsanız, haydi çağırın o İlâhlarınızı da, bir insanın iyi ya da kötü kaderini değiştirsinler bakalım. Çağırın da Allah'ın öldürdüğünü diriltsinler, çağırın da kaderi kötü olan birinin kaderini değiştirsinler. Allah berisinde önderler, liderler, tanrılar kabul ettikleriniz de size bir fayda ve zarar sağlasınlar.

Hayır hayır, göklerde ve yerde zerre miktarı sahip oldukları bir yetkileri yoktur onların. Var mı Allah berisinde bir yetkileri? Çağırın da göstersinler bakalım güçlerini, kuvvetlerini. Desinler bakalım, bizim de sahip olduğumuz zamanlar, mekânlar vardır. Bizim de mâlik olduğumuz mülkler, yıldızlar, semâlar vardır. Var mı Allah'tan başka Melik? Bir tek zerreye mâlikiyetleri var mı onların? Bir sinek kanadı yaratmaya kadirler mi? Bir buğday tanesi yaratacak yetkileri var mı, gökten bir damla yağmur yağdırmaya güçleri yetiyor mu? Hiçbir güçleri, hiçbir yetkileri yokken nasıl oluyor da bu adamlar tanrılık taslamaya kalkışıyorlar? Nasıl bizler de İlâhız, bizler de Rabbiz, bizler de yasa belirlemeye yetkiliyiz, bizleri de dinlemek zorundasınız diyebiliyorlar? Nereden alıyorlar bu yetkiyi?

Hayır hayır, onların göklerde ve yerde, göklerin ve yerin mülkiyetinde hiçbir ortaklıkları da yoktur, yetkileri de yoktur. Allah mülkünde, egemenliğinde kimseyi ortak edinmemiş, kimseye yetki vermemiştir. Kimseye yetki devrinde bulunmamıştır. Yâni hâşâ ben göklerin Rabbiyim, göklerde egemen benim, ama yerlerin egemenliğini size devrediyorum, göklerin Rabbi benim ama sizler de yerdekilerin Rabbi-siniz dememiştir. Ben namazın, orucun, haccın Rabbiyim ama sizler de hukukun, ekonominin, eğitimin, sosyal ve siyasal yapılanmaların rabbisiniz, ben yerdekilerin işlerini size devrettim, siyaseti size bıraktım dememiştir. Ben camilerin Rabbiyim ama mekteplerin Rabliğini si-ze devrettim dememiş, kimseye yetki vermemiştir Rabbimiz. Tüm egemenlik, tüm yetkiler kendi elindedir. İnsanlara verdiği geçici yetkiler de sadece bu dünyada imtihan sebebiyledir.

Allah'ın asla onlardan bir yardımcısı da yoktur. Kimi işlerini düzenleme konusunda acze düşmüş de insanlardan kimilerini yardımına çağırmış değildir Allah. Hal böyleyken, bu adamlar nasıl oluyor da Allah'ın yetkilerine ortaklık iddia edebiliyorlar? Nasıl oluyor da, bu adamlar kim oluyor da egemenlik bizdedir, Allah'ın yetkileri bizdedir, biz dilediğimiz gibi hükmederiz, biz dilediğimiz gibi hayat programı yapar, dilediğimiz gibi bir hayat yaşar, asar, keseriz diyebiliyorlar? Hayır hayır eğer şunu diyorlarsa bu da yanlıştır: Biz Allah katında sevgili kullarız, biz Allah'ın yeryüzünde dostlarıyız, bizler Allah katında iyi kullarız, bizler şefaatçileriz. Eğer bize itaat ederseniz, bizim dediğimiz gibi yaşarsanız, bizi takip ederseniz yarın bizler de Allah huzurunda sizlere şefaat ederiz. Hayır, öyle de değil!

***23. "Allah'ın katında, kendisine izin verilenden başka kimse şefaat edemez. Sonunda, gönüllerindeki korku giderilince birbirlerine "Rabbimiz ne söyledi?" diye sorarlar; "Hak söyledi" derler. O, yücedir, büyüktür."***

Allah huzurunda O'nun izin vermediği hiç kimsenin şefaatinin faydası yoktur. Ancak O'nun izin verdiklerinin, izin verdiklerine şefaati fayda verecektir. Yâni şefaat edecek olanları da şefaat edilecek olanları da yarın Allah belirleyecektir. Allah'ın kendilerine şefaat izni verdiği insanlar ancak şefaat edilmeye izin verdiklerine şefaat edebileceklerdir.

Şefaat edicileri Allah belirleyecektir, ama şurasını da asla unutmayalım ki, şefaat edilecek olanları da yarın Allah belirleyecektir. Yâni meselâ yarın Allah bana şefaat edebilme iznini verse, ben baba-ma, anama, kayınpederime, bacanağıma, arkadaşlarıma şefaat ede-meyeceğim de, Allah'ın, şunlara, şunlara şefaat edebilirsin diye benim karşıma çıkardığı listede yazılı olanlara şefaat edebileceğim.

Evet, şefaat edecekleri de, şefaat edilecekleri de yarın Allah belirleyecektir. Öyleyse bugünden birilerini şâfî makamında görüp on-ların ellerine, eteklerine yapışmanın anlamı yoktur. Yarın bizi kurtarırlar diye Allah'a yapılması gereken kulluk birimlerinden bazılarını onlara yapmanın anlamı yoktur. Bilmiyoruz ki belki de bugün bizim şâfî makamında , yarın şefaat ediciler olmak şöyle dursun belki de şefaat edileceklerin içinde bile yer almayabilirler. Öyleyse unutmayalım ki şefaatin tamamı Allah'a aittir. Kulluğun tamamı da sadece O'na yapılmalıdır.

Ta ki onlardan kalplerinin korkusu, ürpertisi gittiği zaman, heyecanları yatışıp ta düşünebilir bir duruma geldikleri zaman derler ki, Rabbimiz ne dedi? Rabbimiz hak dedi, Rabbimiz doğru dedi derler. Hani daha önce başka türlü söylüyorlardı? Hani daha önce şefaati kendilerine veya başkalarına veriyorlardı? Hani Allah berisinde başkalarının da şefaat yetkileri vardı? Tabi orada, Allah huzurunda her şey bitti. Orada, o ortamda cennet ve cehennem gözler önüne serildikten sonra artık söz Allah'a aittir, Hak Allah'a aittir. Allah, Âlidir, Allah büyüktür.

***24, 25. "Ey Muhammed! De ki: "Göklerden ve yerden sizi rızıklandıran kimdir? "De ki: Allah'tır. Öyleyse doğru yolda veya apaçık bir sapıklıkta olan ya biziz ya sizsiniz. De ki: İşlediğimiz suçlardan siz sorumlu olmazsınız, sizin yaptıklarınızdan da biz sorumlu olmayız."***

Rabbimiz, elçisine "Benim sana vahy ettiğim bu Kur'an'ı, bu âyetlerimi insanlara duyur" emrini veriyordu, aynı emirler şu anda bize de yöneliktir. Biz de söyleyeceğiz bunu? Neyi söyleyeceğiz? Göklerden ve yerlerden sizi rızıklandırıp doyuran kimdir? Var mı size Allah-tan başka bir rızık verici? Bu soruyu soracağız, ama karşımızdakinin cevabını beklemeyeceğiz. Soruyu sorduğumuz insanlar vahiyden ha-bersiz bir yanılgı içinde oldukları için şu veya bu şekilde yanlış, farklı şeyler söyleyebilirler. Allah'tan başkalarını Rezzak makamında görebilirler. "Filanlar, falanlar bize rızık vermeseler bizim hayatımız biter, bizi doyuran onlardır" diyebilirler. Onların cevaplarını beklemeden biz ne diyeceğiz? Diyeceğiz ki Allah, gökten ve yerden bizi rızıklandıran, bizi doyuran Allah'tır.

Öyleyse ya biz, ya siz hidâyettesiniz. Ya biz doğru yoldayız, ya da siz. Ya biz doğruyuz, sizler sapıksınız, ya siz haktasınız biz yanlıştayız. Eğer Rezzak Allah'sa, göklerden ve yerlerden rızık gönderip bi-zi doyuran Allah'sa, göklerin ve yerin sahibi Allah'sa, bizim sahibimiz O ise, o zaman sahibimiz olarak, doyurucumuz olarak O'na teşekkür etmemiz, kulluk yapmamız gerekecekse, şu anda bizler Rabbimize kulluk edip O'na teşekküre devam ederken, sizler de Allah'ı bırakıp başkalarına kulluk etmeye çalışıyorsanız, biz ikiye ayrıldık demektir. Allah'a kulluk eden bizler ve Allah'tan başkalarına kulluk eden sizler…

Yâni bizler yaratan, rızık veren, doyuran Allah bizden nasıl bir kulluk istiyorsa öylece kulluk yapmak zorunda olduğumuza inanıyoruz. Hz. Adem'den (a.s) bu yana tüm Müslümanlar böyle dediler, böyle yaptılar. Şu anda bizler de böyle diyoruz. Ama bakıyoruz, insanların bir kısmı da yaratıcı ve rızık verici olarak Allah'ı kabul etmiyor. Biz Allah'ı kabul etmiyoruz, biz hayatımızı Allah'ın yasalarına göre değil de, kendi aklımıza, kendi keyfimize, kendi duyularımıza güvenerek bir dünya yaşamak istiyoruz. Bu bizim hoşumuza gidiyor. Biz

böyle yaşamanın doğruluğuna inanıyoruz diyorlar. İşte bunu da, bunu da diyenler var. Böyle de yaşayanlar var. Ama elbette bunlardan bir tanesi doğru, ötekisi yanlıştır. Elbette bunun ikisinin de doğru olması mümkün değildir.

Öyle değil mi? Ya göklerin ve yerin sahibi, bizim sahibimiz, bizim yaratıcımız, doyurucumuz, rızık vericimiz Allah'tır, tüm nimetler O'ndandır, hayat O'ndandır, ölüm O'ndandır, binaenaleyh bizler O'na kulluk yapmalıyız, O'na teşekkür etmek zorundayız diyenler yanlıştadır, yahut da biz Allah'ı da peygamberi de tanımayız, bizi Allah da peygamber de bağlamaz, biz keyfimize göre bir hayat yaşarız diyenler yanlıştadır. Bunların hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu tartışmaya, masaya yatırmaya hakkımız yoktur. Çünkü bizler Müslü-manız, Allah'a iman ediyoruz, Allah'ın kitabına iman ediyoruz. Biz, Al-lah'tan gelen bu kitabın mü'minleri olarak diyoruz ki ya biz hidâyetteyiz, ya siz. Eğer bu kitaba göre biz hidayetteysek siz sapıksınız. Yok eğer biz sapıksak siz hidâyettesiniz, doğrudasınız. Hem biz, hem siz, hem Müslümanlar, hem de kâfirler doğrudadır demek mümkün değildir. İki taraf ta doğruda olamaz. Ya Müslümanlar doğrudur, ya kâfirler…

İşte bu sorgulamayı kâfirlere yönelten Müslümanların düşüncelerine göre, Allah'ın değer yargısına göre, bu kitaba göre, Sebe' sûresine göre doğru olan, hakta olan, hidâyette olan, delille hareket eden kesinlikle Müslümanlardır. Onun içindir ki hücumda olan, sorgulayan sürekli Müslümanlar olmalıdır. Soracağız, sorgulayacağız bu kâfirlerin hayatlarını, inanç manzumelerini. Ey kâfirler, gökten ve yerden rızık veren, doyuran kimdir? Kimin ekmeğini yiyip kime kulluk ediyorsunuz? Kiminle rızıklanıyor, kimin kılıcını sallıyorsunuz? Ne bu haliniz? Ama siz bilirsiniz, unutmayın ki siz bizden, biz de sizden sorumlu tutulmayacağız. Siz yaptıklarınızın karşılığını, biz de yaşadığımız hayatın karşılığını göreceğiz. Eğer bizler yanlıştaysak, hatamızın cezasını çekeceğiz, sizler bizim yanlışlarımızdan sorumlu olmayacaksınız, bizler de sizin yanlışlarınızdan hesaba çekilmeyeceğiz. Sizin hayatınızın faturası bize, bizimki de size çıkarılmayacaktır.

***26. "De ki: "Rabbimiz sonunda hepimizi toplar, sonra aramızda adâletle hükmeder. Adâletle hükmeden, bilen ancak O'dur."***

De ki, Rabbimiz bir gün bizi toplayacak, sonra aramızı hakla açacak. Kıyamet kopacak, dirileceğiz, hesaba çekileceğiz ve aramızda hakla hüküm verilecek. Rabbimiz hakla hükmünü verecek. Şu doğruydu, bu yanlıştı, şu haktı, bu bâtıldı, şu iyiydi, bu kötüydü, şunlar hidâyetteydi, bunlar sapıklık içinde bir hayat yaşıyorlardı diye Rab-bimiz hakla hükmünü verecek. Çünkü Rabbimiz Haktır, en doğru hük-mü verendir, Alîmdir, Hakîmdir.

Zaten doğru hükmünü, gönderdiği elimizdeki şu kitabında bildirmiştir. Aslında bugün bu kitabın âyetlerini, bu kitabın dosdoğru ya-salarını kâfirlere götürmek, kâfirlere duyurmak kâfirlerin kendileri için de, bizim için de bir rahmettir. Yine Rabbimizin bu hak âyetleriyle kâfirlerin hayatlarını sorgulamamak kâfirlere karşı en büyük zulümdür. Elimize bu kitabı alıp, kâfirlere gidip, beyler, bu kitaba göre sizler yanlıştasınız, bu kitaba göre sizin yaşadığınız bu hayat sizi cehenneme götürmektedir diye açık ve net bir şekilde onları uyarmak zorundayız. Bakın Rabbimizden bir sorgulama daha:

***27. "De ki: "O'na taktığınız ortakları bana gösterin, yoktur ki! O, güçlü olan, Hakîm olan Allah'tır."***

De ki, haydi Allah'a ortak koştuklarınızı bana gösterin. Deliliniz nedir bu konuda, kime dayanıyorsunuz? Allah'ın ortakları vardır derken neye dayanıyorsunuz? Kendi hevâ ve heveslerinize mi dayanıyorsunuz? Yâni yarın Allah mahkemesinde Allah sorgulamasıyla karşı karşıya geldiğiniz zaman, O'na karşı sizi savunmak üzere ayağa kalkacak, O'nun azabından sizi kurtaracak birileri var mı? Varsa hani gösterin bakalım onları. Kendilerine kulluk adına Allah'a kulluğu bırakarak hayatınızı tehlikeye attığınız, kendilerini memnun etme adına Rabbinizi küstürdüğünüz şu İlâhlarınızı bir gösterin bakalım. Var mı Allah'tan başka

Rab? Var mı Allah'tan başka İlâh? Hayır hayır, sadece Rab olan, İlâh olan, Azîz ve Hakîm olan O'dur buyurulduktan sonra peygamberin evrenselliğini anlatan bir âyetle karşı karşıya getiriliyoruz.

***28. "Ey Muhammed! Biz seni bütün insanlara ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndermişizdir; fakat insanların çoğu bilmez."***

Peygamberin görevi evrenseldir. İnsanların tamamına seni müjdeci ve uyarıcı gönderdik diyor Rabbimiz. Allah, peygamberini te-selli ederek diyor ki: "Ey peygamberim, Mekke toplumu, kavmin seni dinlemediler diye, sana kulak vermiyorlar diye sakın üzülme. Sen sa-dece Mekke şehrinin, sadece bu ülkenin, sadece bu toplumun, sa-de-ce bu çağın insanlarına değil, kıyamete kadar gelecek tüm çağların insanlarına gönderilmiş bir peygambersin. Eğer şu anda senin kavmin senin vasıtanla benim kendilerine açtığım bu rahmet kapısından istifade etmek istemiyorlarsa, senin kıymetini bilmiyorlarsa üzülme, başkaları bilecektir. Seni tüm insanlığa müjdeci ve uyarıcı olarak gön-derdik ama insanların çoğu bilmiyorlar. İnsanların çoğu göz göre göre reddediyorlar, elçilerin uyarılarına kulak vermiyorlar" ve diyorlar ki:

***29. "Doğru sözlü iseniz söyleyin bu vaat ne zamandır?" derler."***

Haydi sadıklarsanız söyleyin o vaat ne zaman? Haydi iddialarınızı eyleme dönüştürme imkânınız varsa söyleyin kıyamet ne zaman? Ne zaman bu kıyamet, ne zaman bu hesap kitap? Ne zaman bu sorgulama, ne zaman bu azap? Ey Muhammed, şu bize vaat edip durduğun, bizi kendisiyle korkutup durduğun kıyamet ne zaman? Ne zaman olacak bu iş? Ne zaman toplayacak Rabbin bizi huzurunda? Ne zaman hükmedecek aramızda? Yıllardır vaat ettiğin halde hani niye başımıza bir şeyler gelmiyor, niye aleyhimize hüküm verilmiyor?

***30. "De ki: "Size, bir gün tayin edilmiştir. Ondan bir saat ne geri kalabilirsiniz ne de öne geçebilirsiniz."***

De ki, sizler onun vaatleşmesiyle karşı karşıya geleceksiniz. O size mutlaka gelecek, bir saat bile tehir edilmeyecektir. Ne bir saat öne alınacak, ne de bir saat geri bırakılacak. Çünkü Allah sizin arzularınıza tabi değildir. Allah bu konudaki hükmünü kendisi verir. Aramızdaki hükmünü vereceği zamanı Allah en iyi bilendir. Allah bir kere hükmünü verdi mi, işiniz bitecektir.

***31. "İnkâr edenler: "Bu Kur'an'a ve ondan öncekilere inanmayacağız" dediler. Sen bu zalimleri, Rablerinin huzurunda dikilmiş oldukları zaman, suçu birbirine atıp dururken bir görsen! Güçsüz sayılanlar, büyüklük taslayanlara: "Siz olmasaydınız biz inanmış olacaktık" derler."***

Evet kâfirler biz ne bu Kur'an'a, ne de önündeki kitaplara inan-mayacağız diyorlar. Ne bu kitaba, ne de bu kitaptan önce indirilmiş olanlara iman etmeyeceğiz diyorlar. Peygamberim, sen böyle diyen zalimleri Rableri huzurunda tevkif oldukları zaman bir görsen! Suçu birbirlerine atıp dururlarken onları bir görsen! Dünyada atıp tutuyorlardı alçaklar, Allah kimmiş? diyorlardı. Peygamber de kimmiş? Di-yorlardı. Kur'an da neymiş, bu kıyamet te ne zamanmış? diyorlardı. Biz kesinlikle bu saçmalıklara inanmayız diyorlardı. İman etmiyor-lar-dı, teslim olmuyorlardı, kulluğa yanaşmıyorlardı. Rablerine secdeye, Rablerinin hayat programına yönelmiyorlardı. Allah karşısında güç iddiasında, bilgi iddiasında, varlık iddiasında bulunuyorlardı. Ama artık şimdi Rableri huzurunda tevkif olmuşlar, tutuklanmışlar ve her şeyleri bitmiş. İşte böyle rezil ve perişan bir durumdayken onları bir görseydin peygamberim.

Evet bir kısmı bir kısmına söz atmaya başlayacaklar. Atışmaya, birbirleriyle sataşmaya, birbirlerine suç atmaya başlayacaklar. Sen yaptın, sen ettin, sen saptırdın, senin yüzünden oldu demeye başlayacaklar. Bakın herkesin tutuklandığı bir ortamda mustaz'aflar müstekbirlere, yönetilenler yönetenlere, idare edilenler idare edenlere, güdülenler güdenlere, tabi olanlar tabi olduklarına diyecekler ki, "siz olmasaydınız biz Müslümandık. Siz bize engel olmasaydınız bizler Müslüman olacaktık. Sizler bizim dinimizi bozmasaydınız, Allah di-nini kaldırarak, Allah yasalarını ilga ederek bizim karşımıza resmî bir din çıkarmasaydınız, biz Müslüman olacaktık. Sizler bizim hayat programımızı değiştirmeseydiniz, bizim hukukumuzu, bizim alfabemizi, bi-zim sosyal, siyasal yasalarımızı değiştirmeseydiniz, bizim tarihimizi, bizim kılık-kıyafetimizi bozmasaydınız biz Müslüman olacaktık. Doğrusu biz dünyada size uymuştuk. Dünyada emirlerinize boyun eğiyor, kanunlarınıza itaat ediyor, arzularınızı yerine getiriyor, bizi neye çağırdıysanız koyun gibi arkanızdan geliyorduk. Sürüler gibi size tabi oluyorduk. Sizler güçlüydünüz, sizler kendinizi dünyada Rabler görüyordunuz, İlâh olduğunuzu iddia ediyordunuz. Evet bizi saptıranlar, bizi bu cehenneme getirenler sizlersiniz. Sizler olmasaydınız biz asla bu cehenneme gelmezdik," diyorlar. Onlar böyle deyince bakın müs-tekbirler de, öndekiler, tabi olunanlar, idareciler de ne diyorlar bakın:

***32. "Büyüklük taslayanlar, güçsüz sayılanlara: "Size doğruluk rehberi geldikten sonra ondan sizi biz mi alıkoyduk? "Hayır; zaten suçlu kimselerdiniz" derler."***

Size hak geldi de, siz hakkı kabul ettiniz de sizi ondan biz mi çevirdik? Siz Müslüman oldunuz da, Müslüman olmak istediniz de biz mi engel olduk? Siz Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya yöneldiniz de biz mi mâni olduk? Hayır hayır bizim elimizde hiçbir güç ve kuvvet yoktu ki size engel olalım. Bilâkis siz kendiniz suçluydunuz.

Evet cehennemde, ateşin içinde aynı azabı paylaşan insanların tartışmalarını, birbirlerini suçlamalarını anlatıyor burada Rabbimiz. Demek ki, bu iki grup da cehennemdedir. Demek ki, mustaz'afların, zayıfların zayıflığı onları kurtaramayacaktır. Davar sürüsü gibi idarecilerinin kanunlarına itaat etmek zorunda kalmış bu insanların, ne yapalım, biz güçsüzdük, zayıftık, gücümüz kuvvetimiz yoktu, elimizden bir şey gelmiyordu demeleri onları kurtaramayacaktır. Çünkü Allah onlara akıl vermişti, Allah onlara irade vermişti. Seçme hürriyeti vermişti Allah onlara. Bunlar hiç bir zaman böyle sürüler değildi. Berikiler onların iradelerini satın almak istedikleri zaman, boyunlarına ip takıp kendilerine kul-köle yapmaya zorladıkları zaman, hiçbir tepki göstermediler. Sanki bu işe dünden razıymış gibi boyunlarını teslim ettiler.

Halbuki dünyadayken alçaklar bunlara ağam paşam diyorlardı. "Anam! Babam! Kurtar bizi!" diyorlardı. "Her şeyimizi sana borçluyuz! Sen olmasaydın biz olmazdık! Liderim! Şeyhim! Efendim! Şevketlim, biz senin dediğinden çıkmayız! Atam izindeyiz!" diyorlardı. Yâni onlar ne kadar alçaksa, berikiler de o kadar alçaklık yapıyorlardı dünyada. Bakın burada müstekbirler, yöneticiler, yönetilenlere diyorlar ki:

"Ey zalimler! Ey adam olmadıklar! Ey sürüler! Ey iradesizler! Ey beyinsizler! Ey akılları bizim cebimizde olanlar! Boşuna bağırıp durmayın! Boşuna lakırdılarda bulunmayın. Zira sizin bizden bir farkınız yoktur. Yâni şimdi size hidâyet geldi de, sizler hidâyet üzere yaşamak istediniz de sizi hidâyetten biz mi kopardık? Hayır hayır! Bilâkis siz kendiniz sapıklardınız! Siz kendiniz mücrimlerdiniz! Siz dünyada bizim sizi teşvik ettiğimiz şeylere karşı ihtirasınızdan, hırsınızdan dolayı hemen kolayca bizim peşimize takıldınız. Kolayca bizim ağımıza tutuldunuz. Biz sizin vicdanlarınızı satın almaya geldiğimizde sizler buna dünden razıydınız. Bizim karşımızda en küçük bir tepkide bulunmadınız. Sizi Rabbinizin hayat tarzından koparıp demokrasiye, la-ikliğe, milliyetçiliğe, ırkçılığa, dünyaya, dünyalıklara çağırdığımız zaman mal bulmuş mağribi gibi hemen bizim dâvetimize uyuverdiniz. Karşımızda en küçük bir mücadele bile vermediniz. Çünkü sizler zaten Allah'a kulluktan bıkmış usanmıştınız. Hayatınızın her bir sahasın-da sadece Allah'ı dinlemekten, Allah'ın dediklerini yapmaktan usanmıştınız da,

hayatınızın bazı bölümlerini başka Rablere, başka İlâhlara bırakarak biraz rahat nefes almayı ümit ederek bizlere tapınmaya yönelmiş kimselerdiniz. Hayatınızın her bir bölümünde Allah'ı atlatamayacağınızı, Allah'ı yönlendiremeyeceğinizi bildiğiniz için, biraz da bizim gibi atlatılabilecek, yönlendirilebilecek tanrılarımız olsun istemiştiniz. Bizi siz seçmiş ve hayatınızın bazı bölümlerine bizlerin karışmamızı siz kendiniz istemiştiniz.

Allah'tan bıkıp usanan sizler kendinize öyle tanrılar istiyor-dunuz ki sizden hiçbir ahlâkî sorumluluk istemesinler. Sizden ne namaz, ne oruç, ne hac, ne tesettür, ne zekat, istemesinler. Bıkıp usandığınız Allah'ın size haram kıldığı içkiyi, kumarı, fâizi, tesettürü helâl kılıverecek, yasallaştırıverecek tanrılar istediniz kendinize. Sizi rahatlatacak, size rahat bir nefes alma imkânı verecek tanrılar istediniz. Üstelik bu tanrıların ipleri de sizin kendi ellerinizde olduğu için, yâni onları kendiniz seçtiğiniz için, siz ne isterseniz o konuda kanun yapacak, arzularınıza tabi olup yönlendirebileceğiniz tanrılar istediniz kendinize. Siz istediniz, siz seçtiniz, biz de size hükmettik. Siz sattınız vicdanlarınızı, biz de satın aldık. Alan memnun, satan memnun. Siz istediniz biz bulduk. Siz kokladınız, biz topladık. Eğer sizler vicdanlarınızı satmak istemeseydiniz, biz onu zorla sizden alamazdık.

Öyleyse bizi niye kınıyorsunuz da? Üstelik belki de bizi saptıran sizlersiniz. Çünkü sizler gönül rızasıyla bize itaat ettiğiniz için, bizi büyük kabul edip bizim karşımızda boyun büktüğünüz için biz de ken-dimizi bir şey zannettik. Aslında bizi şımartanlar da sizlersiniz. Eğer sizler bize itaat edip adam yerine koymasaydınız, belki bizler de zulmedemeyecek, şımarmayacak ve kendimizi bir şey görmeye kalkışmayacaktık," diyorlar.

***33. "Güçsüz sayılanlar da büyüklük taslayanlara: "Hayır gece gündüz hile kuruyor ve bize Allah'ı inkâr etmemizi, O'na ortaklar koşmamızı emrediyordunuz" derler. Azabı gördüklerinde, ettiklerine içleri yanar. İnkâr edenlerin bo-yunlarına demir halkalar vururuz. Yaptıklarından başka bir şeyin mi cezasını çekerler?"***

Mustaz'aflar, yönetilenler, ezilenler yine diyorlar ki, "ey müs-tekbirler, sizler gece-gündüz hileler kuruyor, komplolar hazırlıyor bizi küfre zorluyordunuz. Bizi saptırmak, bizi Allah'a kulluktan koparıp kendinize kul köle edinmek için, bizi Allah yasalarına itaatten çıkarıp kendi yasalarınıza boyun büktürmek için gece-gündüz dolaplar çeviriyordunuz. Kendi müşrik eğitimlerinizi bize empoze ederek bizi zorla Allah'a şirk koşmaya zorluyordunuz. Eğitim yasalarınızla, ekonomik düzenlemelerinizle, hukuk yapılanmalarınızla, sosyal ve siyasal anlayışlarınızla, kılık-kıyafet dayatmalarınızla bizi Allah ve Resûlüyle çatışmaya sevk ediyor, zorluyordunuz. Bizi pis bir hayatın mahkûmu et-tiniz. Bizim önümüze isyan yolları açtınız, bizi saptırdınız."

Ama azabı gördüklerinde hepsi pişman olacaklar; müstekbir-leri de, onlara tabi olan mustaz'afları da, saptıranları da saptırılanları da hepsi perişan olacaklar. Biz de onların boyunlarına boyunduruklar, kelepçeler geçiririz. Onlar söyledi, berikiler konuştu ve nihâyet hepsinin suçlu olduğu açığa çıktı. Ancak az önce ifade ettiğimiz gibi herkes, tüm insanlar kendi yaptıklarının karşılığını görüyorlar. Herkes yaşadığı hayatın sonucuyla karşı karşıya geliyor. Değilse hiç kimseye asla fazladan bir ceza vermiyor. Onlar kendi cehennemlerini kendileri hazırlıyor.

İster siyasal önderler olsun, isterse dini önderler olsunlar eğer insanlar araştırmadan, tahkik etmeden bunlara tabi olurlar ve "efendim ne yapalım işte bunlar bizim siyasal büyüklerimiz, bunlar bizim ekonomi uzmanlarımız, bunlar bizim din önderlerimiz, onlar en güzelini, en doğrusunu bilirler. Hayat diye, hukuk diye, ekonomi diye, kılık-kıyafet diye, din diye bize ne sunmuşlarsa biz onu doğru kabul etmek zorundayız. Bu konuda bizim herhangi bir suçumuz yoktur. Eğer bir suç varsa bir suçlu varsa, gerçek suçlu onlardır" demeye kimsenin hakkı yoktur.

Din böyle basite indirgenemez ki! Başka şeye benzemez, bu dindir, hayattır. “Efendim filan hoca dedi, ben de yaptım. Falan zât öyle buyurdu, ben de uyguladım” demek yarın bizi kurtarmayacaktır. Dinimizi kendimiz öğrenmek zorundayız. Allah bize de akıl vermiştir. Allah’ın bize verdiği bu akıllarımızı birilerinin cebine sokmaya ve körü körüne onların peşine takılmaya hakkımız yoktur. İşte dinin temel kaynakları kitap ve sünnet ortadadır ve herkesin ona ulaşma imkânı da mevcuttur.

***34,35. “Doğrusu uyarıcı göndermiş olduğumuz her kasabanın varlıklı kimseleri, onlara: “Biz sizinle gönderilen şeyleri inkâr ediyoruz” diye gelmişlerdir. Malları ve çocukları en çok olan bizleriz, azaba uğratılacak da değiliz” derlerdi.”***

Biz bir kente uyarıcılar, elçiler gönderdik mi, o kentin azgınları derler ki, “biz onu reddediyoruz, biz sizinle gönderilen şeyleri inkâr ediyoruz, çünkü bizler evlât ve mal yönünden sizden çok fazlayız.” Evlât siyasal gücü, mal da ekonomik gücü temsil eder. Kentin mele’ grubu, zengin ve şımarık insanları siyasal ve ekonomik güçlerine güvenerek Allah’ın elçilerini reddediyorlar.

Genel bir değerlendirme görüyoruz bu âyetlerde. Rabbimiz kentlere, kasabalara, ülkelere elçiler gönderiyor, uyarıcılar gönderiyor. İnsanlığın atası Hz. Adem’den (a.s) bu yana hiçbir kent, hiçbir toplum yoktur ki, kendilerine Allah’tan bir uyarıcı gelmemiş olsun. Bu uyarıcılar Allah’tan aldıkları vahyi insanlara ulaştırarak onları Allah’a kulluğa çağırdıkları zaman, dünyada Allah’ın istediği bir hayatı yaşayarak ölüm ötesine hazırlığa dâvet ettikleri zaman, insanları kıyametle, cennetle, cehennemle uyardıkları zaman, mütrafûn olanlar, kurulu düzenin menfaatçileri, statükodan yana olanlar diyorlar ki, biz sizi de, sizin gönderildiğiniz risaleti de reddediyoruz, diyorlar.

Gerekçe olarak ta şunu gösteriyorlar: Bizim malımız ve evlâdımız daha çoktur. Bizim siyasal mevkiimiz ve ekonomik gücümüz si-zinkinden daha büyüktür. Bu halimizle bizler asla azaba da uğrayacak değiliz. İşte gerekçeleri de budur. Kendilerine gönderilen elçilerin bunlara sahip olmayışlarını göz önünde bulundurarak, sizin hiçbir şe-yiniz yokken bizler size mi tabi olacağız, diyerek peygamberlerin getirdikleri bir sistemi, bir hayat tarzını kabule yanaşmıyorlar.

Çağlar boyu yaşanıp gelen, tekrar edilip gelen bir hastalıktır bu. Allah’ın insan hayatına karışması konusunda odak nokta seçerek arzularını kendileri aracılığıyla insanlığa sunduğu peygamberlerine ilk karşı gelenler, ilk savaş açanlar âyetin ifade buyurduğu gibi "Mütraf-lardır. Yâni toplumun zengin, şımarık servet sahipleri, toplum içinde sınırsız bir hayat yaşayan, zenginliklerinin, arsızlıklarının, servetlerinin kendilerini azdırdığı kimseler... Servetlerinin, zevk ve eğlencelerinin, lüks içinde sınırsızca yaşadıkları hayatlarının kendilerini bırakmayıp hakkı kabullerine engel olduğu varlıklı kimseler. Bunlar her dönemde ve her toplumda gönderilmiş hak elçilerine karşı ilk savaşı açan kimselerdir. Hemen hemen her dönemde topluma egemen olan bu zenginler grubu peygamberlere karşı tavır alıp, peygamberlerin yolunu kesmeye çalışıp, halkı Allah elçilerine karşı kışkırtmışlardır. Bunun sebebi de şudur:

Bunlar her toplumda mevcut statükonun devamından yana-dırlar. Yâni mevcut düzeni savunmaktadırlar. Çünkü kendilerini servet sahibi yapan, kendilerini diğer insanlara egemen kılan, garibanların kanlarını emmeye izin veren, toplumun fakir kesimi üzerinde kendilerini Rableştiren o düzenin kendisidir. Mevcut sistem sayesinde palazlanıp servet sahibi oldukları için sistemin yıkılmasını asla istemezler.

Şunu da kesinlikle bilmektedirler ki, peygamber bu düzeni değiştirmek için gelmektedir. Peygamber toplumda ezen ve ezilenlerin, zalimlerin ve mazlumların, sahte

Rablerin rubûbiyetlerine ve köleleştirilmiş Allah kullarının kulluklarına son verip toplumda Allah hâkimiyetini gerçekleştirmek için gelmektedir. Peygamber adâleti tesis etmek için gelmektedir.

Peygamberin mesajı gönüllerde yer edip o mesajın hayata hakim olması bu adamların elde ettikleri tüm gayr-ı meşrû servetlerinin ve toplum içinde bu servetleri sayesinde sağladıkları tüm statülerinin ellerinden uçup gitmesi söz konusudur. İşte bunu çok iyi bilen bu servet sahipleri, düzenlerinin bozulacağı korkusuyla Allah elçilerine ilk savaşı açmaktadırlar. Halkın cahil kalmasını istemektedirler. Halkın bilinçlenmesini, halkın peygamberle tanışmasını istememektedirler.

Allah elçilerini reddederek diyorlar ki, biz mal ve evlât yönünden, ekonomik ve siyasal güç yönünden çok üstünüz. Biz Allah'ın gözde kullarıyız. Baksanıza, Allah size vermediklerini bize vermiştir. Dünyada bize oğullar, mallar, mülkler, servetler, saltanatlar veren, bizleri bu nimetlerle mükâfatlandıran Allah elbette bu dünyada bizi si-ze üstün kıldığı gibi, öbür tarafta da bizi bunlardan mahrum bırakmayacaktır. Üstün olan bizler sizlere asla itaat etmeyiz diyorlar. Ama bu adamların şunu da bilmeleri gerekiyordu. Kendilerinden önce, kendilerinden çok daha fazla mal mülk sahibi, güç kuvvet sahibi olanlar bu dünyayı terk edip gitmediler mi? Onlardan ibret almalı değiller miydi? İşte kıyamete kadar Allah elçilerine karşı aynı tavrı sergileyen, mallarına, evlâtlarına, siyasal ve askeri güçlerine güvenerek Rasûlullah'a ve O'nun yolunun yolcusu tüm uyarıcılara müstekbirce bir tutum içinde olanlara Rabbimiz şunu dememizi istiyor:

***36. "De ki: "Şüphesiz Rabbim rızkı dilediğine genişletir ve bir ölçüye göre verir, fakat insanların çoğu bilmezler."***

Kâfirler bu dünyada Allah'ın rızık paylaştırma yasasını, rızık taksim etme hikmetini bilmiyorlar. Dünyada kendilerine bol bol nimetler verilenler, kendilerinin Allah'ın sevgili kulları olduklarını zannediyorlar. Nimet verilmeyenlerin ya da az verilenlerin de Allah'ın gazabına uğramış kimseler olduklarını zannediyorlar. Halbuki Rabb'in rızkı dilediğine genişletir ve bunu bir ölçüye göre verir. Ama insanların çoğu bunu bilmiyorlar. Rızık, Allah'ın elindedir. Mülk Allah'ındır. Şu anda ekonomik güce sahip olanlar, askerî, siyasal güce sahip olanlar zannetmesinler ki, bu sahip oldukları kendilerindendir. Bu mallarını, bu mülklerini, bu evlâtlarını kendilerinin sanmasınlar. Bunları biz kendimiz kazandık, kendimiz bulduk filan demesinler. Onlara bütün bu sahip olduklarını veren de bir gün tüm bunları ellerinden alacak olan da Allah'tır.

Öyleyse unutmasınlar ki mal mülk sahibi, evlâd-u ıyal sahibi olanlar da, bunlardan mahrum bırakılanlar da imtihandadır. Kimin ka-zanıp kimin kaybettiği yarın belli olacaktır. Unutmayın ki toplumu vahiyle şekillendirmeye, toplumu vahiyle değiştirmeye çalışan peygamberlere bu zalimlerin sahip olmakla övündükleri şeyler çok az verilmişti. Allah'ın elçisi ne malına, ne de gücüne kuvvetine değil, sadece Allah'a güvenmiştir.

Öyleyse gelin ey insanlar, geçici bir dünya malının, geçici bir dünya saltanatının içine gömülüp, onun peşine düşüp Allah'ı ve elçilerini reddedenlerden olmayalım. Bakın Allah diyor ki:

***37. "Ey İnsanlar! Sizi Bana yaklaştıracak olan ne mallarınız ve ne de çocuklarınızdır; yalnız, inanıp yararlı iş işleyen kimselerin, işte onların yaptıklarına karşılık mükâfatları kat kattır; işte onlar, yüksek derecelerde, güven içindedirler."***

Ne mallarınız, ne evlâtlarınız sizi bize yaklaştıramaz. Sizin Allah'a yakınlık kazanmanız mallarınız ve evlâtlarınızla olmayacak. Ne ekonomik gücünüz, ne siyasal ve askerî varlığınız sizin Allah'a yakınlığınız konusunda bir değer ifade edecek değildir. Allah'a

yakınlığı sağlayan, sadece insanların imanları ve bu imanlarına bağımlı olarak işledikleri sâlih amelleridir. Kim Allah'ın istediği şekilde iman eder, kim Allah'ın razı olacağı biçimde mü'min olur ve Resûlünün pratikte örneklediği bir hayatı yaşarsa, işte ancak Allah'a yaklaştıracak, Allah'ı hoşnut edecek olan odur.

Değilse Allah'ın bu dünyada bir imtihan konusu olarak verdiği mallar, evlâtlar, güçler, kuvvetler hiçbir zaman Allah'a yaklaşma unsurları değildir. Çünkü onları zaten Allah veriyor. Kimilerine bolca verip, kimilerini mahrum ettikten sonra kalkıp ta çok verdiklerim az verdiklerimden üstündür diye bir yasa koyması zulüm olmaz mı Allah için? Öyle değil mi, bu üstünlük ve yakınlık sebebi saydıklarımızı biz kendimiz bulmadık ki. Bunları bize veren Allah'tır. Aksini söyleyebilir misiniz? Meselâ tüm dünya birleşse bir adamı bir tek evlâda ulaştırabilir mi? Çocuğu olmayan birini çocuk sahibi yapabilir mi? Tüm dünya birleşse, Allah'ın takdir etmediği bir tek kuruşa, bir tek rızka ulaşamazlar. Tüm dünya birleşse, gökten bir tek yağmur tanesi indiremezler, yerden bir tek buğday tanesi bitiremezler.

Öyleyse nasıl oluyor da malını ve evlâdını kendisine Allah verdiği halde bir adam çıkıp, benim Allah'a yakınlığım malımın ve evlâdımın çokluğuyla doğru orantılıdır diyebiliyor? Yâni o zaman Allah'ın kendilerine mal ve evlât vermeyerek imtihan ettiği kimseler şunu demeye hak kazanmayacaklar mı? Ya Rabbi, sen bize oğul vermedin, mal mülk vermedin ve bir yasa koydun ki malı, mülkü, evlâdı çok olanlar, ekonomik ve siyasî gücü çok olanlar hayırlıdır, üstündür, onlar cennete gideceklerdir dedin. Böyle şey olur mu ya Rabbi? Bizim suçumuz ne, demeye hakları olmaz mı?

Halbuki Rabbimiz değer yargısını mala, mülke, evlâda göre değil, imana ve sâlih amele vermiştir. Allah'a yakınlığı olanlar Allah'ın istediği iman eden ve bu imana dayalı bir hayat yaşayanlardır.

İşte onların yaptıklarına karşılık mükâfatları kat kattır ve onlar yüksek derecelerde, güven içindedirler. Mükemmel saray odaları içinde emin olarak hayatlarını yaşayacaklardır. Ama:

***38. "Âyetlerimizde Bizi aciz bırakmağa yeltenenler, işte onlar, azapla yüz yüze bırakılırlar."***

Ekonomik, siyasal ve askerî güçlerine güvenerek, mallarına, mülklerine, devletlerine, saltanatlarına, kavimlerine, kabilelerine güvenerek bizim âyetlerimizi, bizim sistemimizi aciz bırakmak isteyenleri de azapla yüz yüze bırakırız. Onlar cehennem azabıyla karşı karşıya getirilecekler. Kim malına mülküne güvenerek Allah'a kafa tutmaya kalkışırsa, Allah'ın âyetlerini kabul etmezse, inananlara zulmederse onlar azaba hazır tutulacaklardır.

***39. "De ki: "Doğrusu Rabbim, kullarından dilediğinin rız-kını hem genişletir ve hem de ona daraltıp bir ölçüye göre verir; sarf ettiğiniz herhangi bir şeyin yerine O daha iyisini koyar, çünkü O rızık verenlerin en hayırlısıdır."***

Evet, Allah dilediklerine rızkı fazlasıyla verir, dilediklerine de azaltır. Bu konuda yetkili sadece Allah'tır. İnsanların elinde hiçbir yetki yoktur. Şu anda ve yarın kim neye sahip olmuşsa, olacaksa her şeyi veren O'dur. Dilediklerine rızkı genişletir bol bol verir, dilediklerine de kısıverir. Çünkü O her şeyi bilendir. Kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilendir. Rızkı takdir eden O'dur. Hikmet sahibidir O. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. O'nun ilmi her şeyi kuşattığı için, bir kulu için zenginliğin mi, yoksa fakirliğin mi hayırlı olacağını en iyi bilen O'dur. Bol vermesinde de, az vermesinde de mutlaka bir hikmet ve hayır vardır.

Öyleyse bu konuda O'na akıl vermeye, O'na yol göstermeye hakkımız yoktur. Ya Rabbi, bana şu kadar vermeliydin! Beni şununla imtihan etmeliydin! Ben buna lâyıktım! Beni şununla imtihan etseydin, ben mutlaka imtihanı kazanırdım! diyerek O'na karşı gelmenin anlamı yoktur.

Sarf ettiğiniz herhangi bir şeyin yerine Allah daha iyisini koyar, çünkü O rızık verenlerin en hayırlısıdır. Yâni mallarınızdan ne infak etmişseniz Rabbiniz tarafından daha iyisiyle, daha fazlasıyla halef kılınırsınız. Allah yolunda ne infak etmişseniz, Allah için elinizden neyi çıkarmışsanız, ondan daha fazlasıyla size mukabelede bulunur. Çünkü Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır.

Allah bize mal veriyor, mülk veriyor, devlet, saltanat veriyor, bilgi veriyor. Şimdi bu âyetlerde bu verilenlerin Allah katında değer yargısı olmadığı da haber veriliyor. Peki o zaman niye veriyor Allah bunları bize? Ne yapacağız bunları? Nasıl bir ilişki içine gireceğiz bunlarla? Aslında bu hususları önceki derslerimizde anlatmaya çalışmıştık. Bunlar bizim hayatımızda ancak Rabbimizin rızası istikâmetinde yerini alırsa, o zaman bizim için hayırlı olacaktır. Allah'ın kendilerine verdiği bu imkânları Allah'ın emrine veren, bunlarla ilişkisini Allah'ın istediği gibi ayarlayan, Allah'ın istediği yerde harcayan, kullananlar Allah'ın rahmetine ulaşacaklardır diyoruz.

Bundan sonra yine öteler âlemindeyiz:

***40. "Allah bir gün onların hepsini diriltip toplar, sonra meleklere: "Bunlar mı size tapıyordu?" der."***

Rabbimiz insanların hepsini diriltip huzurunda toplayacaktır. Herkes toplanmıştır: İnsanlar var, cinler var, melekler var… Rabbimiz meleklere soruyor: Bunlar mı size ibadet edenler? Bunlar mı sizi benim berimde Rabler, İlâhlar bilip tapınanlar? Bunlar size ibadet mi edi-yorlardı? Siz mi dediniz onlara bunu? Siz mi istediniz onlardan kendinize kulluğu? Siz mi razı oldunuz onların bu kulluklarından? Bunlar size taam mı ediyorlardı? Furkân sûresinde anlatıldığına göre bu soru sadece meleklere değil, insanların putlaştırıp İlâhlaştırdıkları, yasalarını uygulayarak kendilerine kulluk yaptıkları tüm varlıklara sorulacak. Siz mi istediniz bu insanların size kulluğunu? Bakın Melekler diyor ki:

***41. "Melekler: "Hâşâ, bizim dostumuz onlar değil Sensin. Hayır; onlar bize değil cinlere tapıyorlardı, çoğu onlara inanıyorlardı" derler."***

Hayır ya Rabbi, seni tesbih ve tenzih ederiz. Sen bizim Velîmizsin. Biz böyle bir şeye nasıl razı oluruz? Biz böyle bir şeyi nasıl isteyebiliriz? Bizim Velîmiz sen iken, bizim Rabbimiz sen iken, dostumuz sen iken, bizim boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucu senin elindeyken, sadece sana kulluk eder, sadece seni dinlerken nasıl olur da bu insanlara Allah'ı bırakın da bize kulluk edin deriz? Allah'ı bırakın da bizi dinleyin, Allah yasalarını bırakın da bizim yasalarımızı uygulayın diyebiliriz? Onların yaptıklarından bizim haberimiz yoktu.

Bilâkis onlar cinlere tapınıyor, cinlere kulluk ediyorlardı. Onlar cinlerin kendilerine sunduğu vesveselere, yalan yanlış bilgilere, zanlara itibar ediyorlar ve senin kitabından yüz çeviriyorlardı. Onların kendilerine takdim ettikleri hayat tarzlarını kabul ediyorlar, senin dininden sarf-ı nazar ediyorlardı. Onların pek çoğu onlara mü'mindiler. Onların mü'miniydiler. Senin mü'minin olacakları yerde onların mü'mini olmakla, onların arzularını uygulamakla, onların yasalarına tabi olmakla şeref duyuyorlardı. Pek çoğu böyleydi onların diyor melekler.

***42. "Zalimlere: "Yalanladığınız ateşin azabını tadın, bugün birbirinize ne fayda ve ne de zarar verebilirsiniz" deriz."***

Artık bugün hiçbirimizin bir diğerine ne fayda sağlama, ne de zarar verme gücü yoktur. Halbuki güyâ dünyada cinler güçlüydü, güyâ insanlardan kimileri güçlüydü. Orada güç kuvvet bitmiştir. Halbuki dünyada güçlülere tapınılıyordu. Güçlülerin arzuları yerine

getiriliyordu. İnsanlar birbirlerini tanrı, kul makamında görüyorlardı. Kimileri dünyada Allah'ın kendilerine verdiği geçici güç ve kuvvetlerini, Allah'ın kendilerine tanıdığı geçici yetkilerini kullanarak sanki fayda ve zarar verme konumundaymış gibi pozlara giriyorlar, insanlara kendilerini böyle empoze etmeye çalışıyorlardı. Halbuki yine bunu Allah'ın kendilerine verdiği geçici yetkiyle yapıyorlardı. Ama orada her şey bitmiştir. Malları, mülkleri, devletleri, saltanatları, tanrılıkları, İlâhlıkları hepsi dünyada kalmıştır. Orada söz, orada yetki sadece Allah'a aittir.

Zalimlere denilir ki, yalanlamalarınıza mukabil olarak artık tadın azabı. Yalanlıyordunuz, yalan sayıyordunuz, yok farz ediyordunuz, reddediyordunuz kıyameti, reddediyordunuz bu âyetleri, reddediyordunuz cehennemi, cenneti. Haydi şimdi yalanladığınız, reddettiğiniz cehennem azabını tadın bakalım. Ne yapmışlardı, nasıl yaşamışlardı bunlar dünyada?

***43. "Âyetlerimiz onlara açık olarak okunduğu zaman: "Bu sizi babalarınızın taptıklarından alıkoymaktan başka bir şey istemiyor" derlerdi. "Bu Kur'an düpedüz bir uydurmadan başka bir şey değildir" derlerdi. Hak, inkâr edenlere geldiğinde, onun için: "Bu apaçık bir büyüdür" demişlerdi."***

Onlara apaçık âyetlerimiz okunduğu zaman, apaçık âyetlerimiz gündeme getirildiği zaman, duyurulduğu zaman, kendilerine apaçık âyetlerimizi sunan elçilerimiz geldiği zaman diyorlardı ki, bu sizi atalarınızın ibadet ettiği bir dinden, bir anlayıştan, bir sistemden, bir yoldan, bir hayat tarzından uzaklaştırmak isteyen bir kimsedir.

İşte kâfirlerin peygambere karşı tavırları buydu, peygamberi değerlendirmeleri buydu. Bu adam sizi atalarınızın dininden, atalarınızın yolundan koparmak istiyor diyorlar ve de peygamberin getirdiği Kur'an'a da düpedüz bir uydurmadan başka bir şey değildir diyorlar. Uydurulmuş bir sözdür diyorlar.

Demek ki Allah'ın kendilerine gönderdiği elçilerine karşı kâfirlerin iki hücumları vardı: Birincisi, biz atalarımızın bize bıraktığı bir dini, bir sistemi, bir yolu asla bırakmayız. Kimse bizi atalarımızın, dedelerimizin yolundan koparamaz.

İkincisi, ey peygamber, senin getirdiğin bu Kur'an uydurmadan başka bir şey değildir, diyorlar. Biz bu uydurma bir kitabı asla kabul edemeyiz diyorlar. Bu apaçık bir büyüdür, apaçık bir sihirdir diyorlar. Biz atalarımızdan böyle bir şey görmedik. Atalarımızdan böyle bir şey duymadık. Eğer böyle bir şey olsaydı atalarımız en iyisini bilirler, en iyisini yaparlardı diyorlar, arkasından da Kur'an'a bu uydurmadan başka bir şey değildir diyorlar ve peygambere de o bir sihirbazdır, diyorlar.

***44. "Oysa Biz, ey Muhammed, onlara okuyacakları bir kitap vermemiş ve senden önce de onlara bir uyarıcı göndermemiştik."***

Halbuki biz onlara okuyup ders yapacakları, okuyup aralarında ders haline getirecekleri, okuyup anlamaya çalışacakları ve hayatlarını onunla düzenleyecekleri bir kitap göndermemiştik şimdiye kadar. Yâni bu adamların daha önce bu Allah'tandır dedikleri bir kitapları, bir sahifeleri olsa da, bak biz Allah'a bağlıyız, biz bu kitapla hayatımızı düzenliyoruz, Allah daha önce okumak ve amel etmek üzere bize bu kitabı gönderdi deseler. Halbuki bağlandıkları, dayandıkları böyle bir kitapları da yok ellerinde. Biz atalarımızın yoluna bağlıyız, diyorlar, kimse bizi atalarımızın dininden ayıramaz, diyorlar, ama atalarından kendilerine intikal eden bir kitap da gösteremiyorlar. Halbuki ata olarak daha önceki atalarına gitselerdi, daha önceki ataları olan peygamberlere gitselerdi elbette reddettikleri bu kitabın aynısının onların hayatını düzenlediğini göreceklerdi.

Bundan önce Allah'tan başkalarına ibadet etmelerini, Allah'tan başkalarını dinlemelerini onlara öğreten, öğütleyen hiçbir kitap, hiçbir elçi göndermedik. Ellerinde böyle bir kitapları da yok. Hal böyleyken şimdi bu adamlar Kur'an'ı reddedip küfre ve şirke sarılırlarken, bu kü-fürlerini, bu şirklerini neye dayandırıyorlar? Hangi kitaba, hangi elçiye dayandırıyorlar? Hayır hayır, onlar bir bilgiye değil, bir delile, bir kitaba, bir peygambere değil, sadece zanlarına, sadece hevâ ve heveslerine dayanarak, cehâletlerinden kaynaklanan bir sapıklıkla hareket ediyorlar.

***45. "Kendilerinden önce gelenler de yalanlamışlardı; oysa bunlar, onlara verdiklerimizin onda birine bile erişememişlerdi. Böyleyken peygamberlerimizi yalanladılar; Beni inkâr etmek nasıl olur?"***

Kendilerinden öncekiler de yalanlamışlardı Allah'ı, yalanlamışlardı peygamberi, yalanlamışlardı Allah'ın dinini. Bu adamlar hiç kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlere bakıp ibret almıyorlar mı? Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçisini yalanlayan Mekkeliler, şu anda onların yolundan giden dünyalılar, seleflerinin âkıbetini hiç düşün-müyorlar mı? Allah'ı ve dini yalanlayan, Allah'la ve elçisiyle savaşa tu-tuşan bir Nuh kavminin, bir Âd toplumunun, bir Semûd'un, bir Lût toplumunun, bir Firavun'un başına gelenleri bilmiyorlar mı? Halbuki Kur'an'ı ve Muhammed'i (a.s) yalanlayan bu adamlar, kendilerinden önceki seleflerine verdiğimiz şeylerin onda birine bile ulaşamamışlardır.

Yâni kendilerinden öncekilere verdiğimiz güç ve kuvvetin, devlet ve saltanatın, medeniyet ve teknolojinin onda birine bile ulaşabilmiş değillerdir bu adamlar. Ne fizikleriyle, ne bedenî güçleriyle, ne ömürleriyle, ne medeniyetleriyle önceki toplumlara verilenlerin onda birine bile mâlik değillerdir bu adamlar. Kendilerinden önce kendilerinden on kere daha güçlü olan toplumların helakini görmüyorlar mı bu adamlar? Onlar yalanladılar da sonları ne oldu? Baş edebildiler mi Allah'la? Onlar baş edemediler de, onların onda bir gücüne sahip olmayanlar mı baş edecekler Allah'la? Mekkeliler ya da şu andaki yeryüzü kâfirleri ne zannediyorlar kendilerini?

Böyleyken peygamberlerimizi yalanladılar. Beni inkâr etmek nasıl oldu? Nasılmış beni inkâr etmek? Nasıl oldu onların sonları? Beni ve dinimi, beni ve peygamberimi yalanlayanlara ne yaptım? Benim inkârımın âkıbeti nasıl olmuş bakmıyorlar mı, görmüyorlar mı bu adamlar? Allah peygamberine diyor bunları, peygamberin şahsında hepimize bir emirdir bu. Öyleyse bakacağız Araf'a, En'âm'a, Hûd'a, bakacağız Neml'e, Kasas'a ve göreceğiz ki, Rabbimizin inkârının âkıbeti çok acı olmuş, hepsi de helâk edilmişler, hepsi de kaybetmişler. Ama bizden öncekilerin acı sonlarından ibret alan bizler inşallah kazananlardan oluruz.

***46. "Ey Muhammed! De ki: "Size tek bir öğüdüm vardır: Allah için ikişer ikişer ve tek tek kalkınız, sonra düşününüz, göreceksiniz ki arkadaşınızda bir delilik yoktur. O yalnız çetin bir azabın öncesinde sizi uyarmaktadır."***

De ki ey peygamberim, ben sadece size nasihat ediyorum. Yâni Allah için şu anda içinde bulunduğunuz kin ve düşmanlıklarınızdan, peşin fikirlerinizden, kalplerinizdeki, kafalarınızdaki önyargılarınızdan bir an için sıyrılıp tek tek, ikişer ikişer, üçlü, dörtlü gruplar halinde ciddi ciddi bu işi bir düşünün. Gerçekten düne kadar kendisini tanıdığınız, aranızda büyümüş, çocukluğu, gençliği aranızda geçmiş, kendisine her yönden emin bir kimse gözüyle baktığınız bu arkadaşınızda bir delilik emâresi var mı, yok mu? Daha dün Kâbe'nin tamiri esnasında Haceru'l-Esved'in yerine yerleştirilmesi gibi en büyük, en ciddi bir konuda bile kendisinin hakemliğini toptan kabul ettiğiniz bir insana şimdi nasıl deli diyebiliyorsunuz? Ağzınızdan çıkanın farkında mısınız siz? Yâni şimdi o insan peygamber olup, Allah'ın kendisine vahy ettiği bir kitapla sizin hayatınızı sorgulamaya, dininizi sorgulamaya başladı diye arkadaşınıza deli mi diyorsunuz?

Halbuki O, sizi, size ansızın gelecek şiddetli bir azapla uyarıyor. O, sizin için bir uyarıcı ve kurtarıcıdır. Uyarısı da kendisinden de-ğil Allah'tandır. Allah'tan kendisine vahiy

gelmektedir. Sizin için hayır olan, sizin hayrınızı düşünen, sizi azaptan kurtarmak için çırpınan bir adama deli mi diyorsunuz? Sizi cehaletle cehenneme doğru sürüklenen bir ortamda bulan ve bu kötü gidişinize engel olmaya çalışan bir peygambere, bir kurtarıcıya deli diyorsunuz öyle mi, yazıklar olsun size!

***47. "De ki: "Ben sizden bir ücret istersem, o sizin olsun; benim ecrim Allah'a aittir. O her şeye şahittir."***

De ki ey peygamberim, ben bu görevime karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Ücretiniz sizin olsun. Benim ücretim Allah'a aittir. Ben bu görevi Allah için yapıyorum. Ben sadece sizin kurtuluşunuz için çırpınıyorum. Benim derdim budur. Benim ücretim, benim ödülüm, benim sevincim sadece sizin cennete gitmenizdir. Benim istediğim sadece sizlerin Müslümanlar olarak Rabbinize kulluğa yönelmeniz ve böylece ateşten kurtulmanızdır. Bunun dışında sizden hiçbir beklentim yoktur.

İşte tarih boyunca tüm peygamberlerin söylediğini Rasûlullah Efendimiz de söylüyor. Tarih boyunca tüm Allah elçilerinin pratikte uy-guladığı bir kulluğu, pratikte gösterdiği bir hayatı, şu anda biz Müslümanlar da göstermek, söylemek mecburiyetindeyiz. Yâni biz peygam-berler yolunun yolcuları da kendilerine din götürdüğümüz insanlardan hiçbir ücret istemeyeceğiz. Bizim ücretimiz Allah'a aittir diyeceğiz. İn-sanlara kitabı götürmeden, insanlara vahyi duyurmadan onlardan hiç-bir şey beklemeyeceğiz. Sadece götürdüğümüz vahiyle hayatlarını düzenlemelerini, sadece Allah'a kul olmalarını ve böylece cehennem ateşinden kendilerini kurtarıp cennete gidecek bir özellik kazanmalarını isteyeceğiz. Uyarımızın temelini vahiy oluşturacak. Vahyin dışında başka hiçbir şey götürmeyeceğiz insanlara. Götüreceğiz Kur'an'ı, gö-türeceğiz peygamberi ve işte böylece Müslüman olun diyeceğiz. Unutmayalım ki zaten Allah her şeye şahittir. Unutmayalım ki:

***48,49. "De ki: "Görünmeyenleri en iyi bilen Rabbim, bâtılı hak ile ortadan kaldırır. De ki: "Hak geldi; artık bâtıl ne yeniden başlar, ne de geri gelir."***

Görünenleri ve görünmeyenleri en iyi bilen Rabbimdir. Bâtılı hak ile ortadan kaldıran da Rabbimdir. Mülk ve saltanat Allah'a aittir. Egemenlik O'na aittir. İnsanları hidâyete ulaştıracak olan, hakkı yeryüzünde hakim kılacak, dinini koruyacak ve egemen kılacak olan sadece Allah'tır. Yâni bu söylediklerimi ben kendi kendime söylüyor de-ğilim. Bunu ben kendim belirlemiş değilim. Bunları bana bildiren, vah-yeden Rabbimdir. Rabbim bana gönderdiği bu hak bilgileri, bu hak yasaları bâtılın başına vuruyor ve bâtıla karşı hakkı galip getiriyor. Hak geldikten sonra da artık bâtılın yeni baştan bir şey çıkarmaya, yeni baştan bir şey yaratmaya da gücü yoktur.

Hak karşısında yenilgiye uğrayan bâtıl, ne eski gücünü geri getirmeye, ne de yeni bir güç bulmaya muktedir olamaz. Hak geldi mi, bâtılın işi biter. Ama eğer şu anda yeryüzünde bâtıllar hâlâ varlığını sürdürebiliyorlarsa, bu hakkın gücünü, varlığını ortaya koyamamasındadır.

***50. "De ki: "Ben sapıtırsam, sapıtmakla ancak kendime etmiş olurum. Doğru yolda olursam, bu Rabbimin bana vahy etmesiyledir. Doğrusu O, işitendir, yakın olandır."***

Ey peygamberim, de ki, eğer ben sapıtıyorsam, sapmış olsam o zaman kendi hevâ ve hevesime uymuş, vesveselerin peşine takılmış ve artık kendi nefsim aleyhine sapmış olurum, kendi kendime sapmış olurum. Ama eğer ben hidâyeti bulmuşsam, bu da Rabbimin bana vahy etmekte olduğu bu Kur'an sayesindedir.

Yâni eğer ben sapacak olsam, bu sapıklığım kendimden, hidâyetse Allah'tandır. Sapıklıklar, yanlışlıklar, zulümler, kötülükler bize aittir, ama hidâyet Rabbimizin lütfudur. Her

türlü iyilikler O'ndan tüm kötülükler de bizdendir. Tabii bu ifade peygamberin saptığı, sapıttığı, sapıtacağı anlamına gelmemektedir. Yâni peygamber bile bunu dedikten sonra bizler haydi haydi demek zorundayız. Hidâyet Allah'ın elindedir. Hidâyete ulaştıran Allah'tır. Rabbimiz lütfetmeseydi şu anda hidayeti biz nereden bulabilirdik? Rabbimizin lütfuyla şu anda bizler hidâyetteyiz, O'nun lütfu keremiyle Müslüman olduk. Ama insanlardan pek çoğu bu gerçeği bilemediklerinden, yaptıkları, kazandıkları iyilikleri kendilerine, kötülükleri de Allah'a havale ederler. Halbuki Allah öğretmedikten sonra bu zavallılar bırakın iyilik yapmayı, neyin iyilik ol-duğunu bile bilemezlerdi.

***51-52. "Onları korktukları zaman bir görsen; artık kurtuluş yoktur; cehenneme yakın bir yerde yakalanmışlardır. O zaman, "Allah'a inandık" derler ama, âhiret gibi uzak bir yerden imana nasıl kolayca ulaşırlar?"***

Onları bir feza', bir titreme yakaladığı zaman, ölümle, ecelle, reddettikleri dirilişle, kıyametle, sorgulamayla, azapla, cehennemle karşı karşıya kaldıkları, kabirden kalktıkları, hesap kitapla burun buruna geldikleri zaman korkudan aldıkları vaziyetleri bir görsen. Kaçıp kurtulacakları bir yerleri de yoktur. Her an ateşe yakın bir yerden yakalanıverdiler. Nereye kaçacaklar da? Kime sığınacaklar da Allah-tan? İşte o zaman derler ki, bizler Allah'a inandık, iman ettik Allah'a, iman ettik kitaba, iman ettik peygambere, iman ettik kitabın ve peygamberin haber verdiklerine, iman ettik âhirete ve pişman olduk derler.

Geçmiş olsun. Artık çok uzak bir yerden imana ulaşmak nasıl mümkün olabilecek? Nasıl iman etmiş olabilecekler bu adamlar? Daha önce dünyada, iman etme ortamında imanı reddedip küfrü, şirki tercih eden bu adamlar artık şimdi nasıl iman edecekler? Zorunlu bir imana nasıl iman denebilir? Reddedemeyecekleri bir ortamdaki imanın ne anlamı olabilir? Halbuki iman gaybın konusuydu. Gözleriyle her şeyi, tüm gerçekleri gördükten sonra iman ettik demelerinin ne kıymeti olabilecek ki? Adam hayattayken iman etmiyor da, ölürken iman ediyor, kabirde iman ediyor, mahşerde iman ediyor, cehennemde iman ediyor. Hayır hayır, kabul değildir bu iman. Vaktiyle olacaktı bu iş. Halbuki:

***53. "Oysa onu daha önce inkâr etmişler, uzak bir yer olan dünyadan görülmeyene dil uzatmışlardı."***

Onlar daha önce küfretmişlerdi. Daha önce dünyadayken, uzak yerlerdeyken gayba atıp tutuyorlardı. Diriliş mi? Boş ver, hikâye diyorlardı. Hesap kitap mı? Asılsız, boş ver diyorlardı. Cennet mi, laf bunlar, bizim ihtiyacımız yok cennete. Cehennem mi? Hikâye diyor-lardı. Filansız, falansız cennet bizim için sürgün, falanlarla cehennem ödüldür bize, diyorlardı. Cennet cennet dedikleri üç beş gılman, üç beş hûri, bizim ilgimizi çekmez, dünyada onun âlâsını bulabiliyoruz, diyorlardı. Vahiy mi, Kitap mı? Boş ver, bizim ondan daha güzel kitaplarımız var, bilgilerimiz var diyorlardı. Peygamber mi? Geç onu, bizim ondan daha etkili, daha yetkili, daha bilgili efendilerimiz var, diyor-lardı. Allah mı? Boş ver, bizim O'ndan daha egemen, O'ndan daha bilgili siyasîlerimiz var, diyorlardı. Uzaktan uzağa akıllarına gelen her şeyi söylüyorlardı, ama şimdi o uzaklar yakınlaştırılınca, her şey gözlerinin önüne getirilince, tamamen aksini söylüyorlar, iman iddiasında bulunuyorlar.

***4. "Kendileriyle, arzuladıkları şeyler arasına artık engel konur; nitekim, daha önce, kendilerine benzeyenlere de aynı şey yapılmıştı. Çünkü onlar şüphe ve endişe içindeydiler."***

Artık onlar için arzuladıkları şeylerle, iştahlarını çeken şeylerle kendileri arasına bir engel, bir hail, bir perde çekilmiştir, daha önce onların benzerlerine, benzer gruplarına çekildiği gibi. Kendilerinden öncekilere yapıldığı gibi bunlara da nimetler haram kılındı,

cennetler ve iyilikler yasak kılındı. Çünkü onlar dünyadayken apaçık bir şek ve şüphe içindeydiler.

Gerçekten kâfirler ve müşrikler yaşadıkları bu dünya hayatında sürekli bir kuşku içindedirler. Yaşadıkları hayattan, inançlarından, yollarından, âkıbetlerinden hep bir şüphe içindedirler. Yaptıklarından hiçbir zaman emin değildirler. Çünkü itminan ancak bilgiyledir. Hiç kimse Allah'ın olmadığı, âhiretin olmadığı konusunda bir bilgiye sahip değildir. Hiç kimse Allah'tan başkalarına kulluk yapılacağı konusunda, şirk konusunda bir bilgiye, bir delile sahip değildir. Onun içindir ki, bu adamlar tüm hayatlarını şüpheler, zanlar üzerine bina etmişlerdir; şüphe içinde bir hayat manzumesi geliştirmişlerdir. Şüpheyi, inançlarının temeli yapmışlar ve hayatlarını ziyan etmişlerdir.

Ama Müslüman onların kaybedişlerini bugünden düşünen, o gün kazanacakların kazandıklarını bugünden kazanmanın kavgası içine giren insandır. O günü, o günün sahibinin âyetleriyle değerlendiren, o günün sahibinin istediği gibi bir hayatı yaşamaya yönelen, o günü bugünden, bu âyetlerle gören, görmediği şeylere iman eden kimsedir. Allah bizi böyle olan, böyle inanan ve böyle yaşayan kullarından eylesin. Bu sûreyle alâkalı da bu kadar söz yeter, Rabbim gereğiyle amel etmeyi hepimize nasip eylesin. Velhamdü lillahi Rabb'il âlemin.